

Controlecompendium

Jeugdwerkloosheid en de integratie van jongeren op de arbeidsmarkt

Tussen 2013 en 2017 gepubliceerde controleverslagen

Contact: www.contactcommittee.eu

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2018

© Europese Unie, 2018.

Bron: Contactcomité van de hoge controle-instanties van de Europese Unie. Voor iedere vorm van gebruik of reproductie van (beeld)materiaal dat niet onder het auteursrecht van de Europese Unie valt, dient rechtstreeks toestemming aan de auteursrechthebbende te worden gevraagd. Kaart van Malta, blz. 70: © EuroGeographics.

Print	ISBN 978-92-872-9351-0	doi:10.2865/337431	QJ-02-18-054-NL-C
PDF	ISBN 978-92-872-9387-9	doi:10.2865/211521	QJ-02-18-054-NL-N

Beste lezer,

Op de vergadering van het Contactcomité van de hoge controle instanties van de Europese Unie (HCI's) die in oktober 2017 door de Europese Rekenkamer in Luxemburg werd georganiseerd en voorgezeten hebben de hoofden van de HCI's de mogelijke bijdrage van de HCI's aan het herstel van het vertrouwen van EU-burgers in nationale en EU-instellingen besproken. Ze hebben ook nagedacht over nieuwe controleproducten en de wijze waarop de resultaten van de werkzaamheden van de HCI breder beschikbaar kunnen worden gesteld voor burgers van de Europese Unie.

Dit controlecompendium is een van die nieuwe soorten producten van het Contactcomité. Het vormt een aanvulling op de andere publicaties van het comité waarmee meer bekendheid wordt gegeven aan de recente controlewerkzaamheden van de HCI's van de Europese Unie.

Deze eerste uitgave is gericht op werkgelegenheid voor jongeren en de integratie van jongeren op de arbeidsmarkt. Het is een probleem dat bovenaan de agenda van de meeste EU-lidstaten en van de Europese instellingen staat. Een hoog werkgelegenheidsniveau is een van de belangrijkste doelstellingen van de Europa 2020-strategie van de Europese Unie en aanzienlijke overheidsmiddelen worden door de lidstaten geïnvesteerd in de aanpak van jeugdwerkloosheid en het creëren van banen. Deze investeringen worden vaak ondersteund door EU-financiering om de impact van nationale projecten te vergroten, een feit dat niet is ontsnapt aan de aandacht van de HCI's van de EU, die moeten waarborgen dat deze middelen doeltreffend worden ingezet.

Het controlecompendium bevat een algemene inleiding over werkgelegenheid voor jongeren en de rol van de EU en de lidstaten op dit beleidsterrein, alsmede een overzicht van geselecteerde controlewerkzaamheden door de HCI's van de EU vanaf 2010, met inbegrip van een samenvatting van hun werkzaamheden. Neem voor meer informatie over deze controles contact op met de betrokken HCI's.

We hopen dat u het controlecompendium een nuttige informatiebron vindt.

Ivan Klešić
President van de nationale rekenkamer van Kroatië
Voorzitter van het Contactcomité

Klaus-Heiner Lehne
President van de Europese Rekenkamer
Projectleider

03	Voorwoord
06	Verklarende woordenlijst
08	Afkortingen
10	Het Contactcomité en zijn werkzaamheden
11	Samenvatting
12	DEEL I – Het beleidsterrein werkgelegenheid
12	Rechtsgrondslag en historische ontwikkeling
17	EU-beleid en maatregelen op het gebied van werkgelegenheid voor jongeren
21	Jongeren: arbeidsmarktstatistieken (2008-2016)
24	Langdurige jeugdwerkloosheid
31	DEEL II – Overzicht van door de HCI's verrichte werkzaamheden
31	Inleiding
32	Controlemethodologie
33	Gecontroleerde periode
35	Uitvoering van werkgelegenheidsbeleid
36	Aanpassing van onderwijssystemen
37	Verbetering van maatregelen voor het vinden van werk
38	Monitoringsystemen
39	Programma's voor directe banen
39	Publiciteit
40	Follow-up van controles
41	DEEL III – HCI-verslagen: een kort overzicht
41	Europese Rekenkamer
	Jeugdwerkloosheid – heeft het EU-beleid een verschil gemaakt? Een evaluatie van de jongerengarantie en het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief

- 44 **Belgisch Rekenhof**
Cour des Comptes, Rechnungshof
Controleverslag over afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- 47 **Bulgaarse nationale rekenkamer**
Сметна палата на Република България
Controle van de monitoring van het carrièreverloop en de migratie van academici
- 51 **Duitse federale rekenkamer**
Bundesrechnungshof
Controle van de steun voor jongeren met vaardigheidslacunes
- 55 **Franse rekenkamer**
Cour des comptes
Toegang tot het arbeidsproces voor jongeren – uitzetten van trajecten, aanpassen van staatssteun
- 58 **Italiaanse rekenkamer**
Corte dei Conti
Controle van het nationale project “500 jongeren voor cultuur”
- 61 **Litouwse nationale rekenkamer**
Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė
Openbaar controleverslag: Gebruikmaken van mogelijkheden tot het volgen van een beroepsopleiding
- 64 **Rekenkamer van het Groothertogdom Luxemburg**
Cour des Comptes du Grand-Duché de Luxembourg
Follow-upverslagen 2011 en 2014 over maatregelen ter bestrijding van werkloosheid
- 67 **Nationale rekenkamer van Hongarije**
Állami Számvevőszék
Gecoördineerde controle van het systeem voor het volgen van de loopbaan van afgestudeerden
- 70 **Nationale rekenkamer van Malta**
Uffiċċju Nazzjonali tal-Verifika (Malta)
Bijdrage van de structuurfondsen aan de Europa 2020-strategie op het gebied van werkgelegenheid en onderwijs
- 73 **Hoge controle-instantie van Polen**
Najwyższa Izba Kontroli
Stages en werkervaringsplekken voor werklozen op kantoren van overheidsinstanties
- 77 **Portugese rekenkamer**
Tribunal de Contas
Controle van het strategische plan om de inzetbaarheid van jongeren te bevorderen – “Impulso Jovem”
- 80 **Slowaakse hoge controle-instantie**
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Controle van de doelmatige en doeltreffende gebruikmaking van uit de nationale begroting toegewezen middelen om afgestudeerden van geselecteerde universiteiten voor te bereiden op de arbeidsmarkt en van de resultaten van geselecteerde economische indicatoren en in het leer- en onderwijsproces toegepaste indicatoren
- 83 **Nationale Rekenkamer van het VK**
UK National Audit Office
Waarde toevoegen via het leerlingstelselprogramma
- 86 **Lijst van controlewerkzaamheden door deelnemende HCI's sinds 2010 in verband met jeugdwerkloosheid**

Arbeidsmobiliteit: het recht van alle EU-burgers op vrij verkeer van werknemers, zoals beschreven in artikel 45 van het Verdrag betreffende de werking van de EU. Dit omvat het reis- en verblijfsrecht van werknemers, het inreis- en verblijfsrecht van familieleden en het recht om in een andere lidstaat te werken en op gelijke voet met de onderdanen van die lidstaat te worden behandeld. In sommige landen gelden beperkingen voor burgers van nieuwe lidstaten.

Arbeidsparticipatie van jongeren: De arbeidsparticipatie is een essentiële indicator voor het monitoren van de marktsituatie. Voor de leeftijdsgroep 15-29 jaar wordt deze berekend als het aandeel van werkende 15-29-jarigen in de totale populatie van deze groep.

Comité voor de werkgelegenheid (EMCO): het voornaamste adviescomité voor werkgelegenheid en sociale zaken op werkgelegenheidsgebied van de Raad.

De Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF- of ESI-fondsen): het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, die in het meerjarig financieel kader 2014-2020 onder gemeenschappelijke regels werden samengebracht (Verordening (EU) nr. 1303/2013 – de “verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen”). De algemene doelstelling ervan is om de regionale onevenwichtigheden in de EU te verminderen.

Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO): Het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling is gericht op de versterking van de economische en sociale cohesie binnen de Europese Unie door het ongedaan maken van de grootste regionale onevenwichtigheden door middel van financiële steun voor investeringen in infrastructuur en productieve investeringen ter bevordering van de werkgelegenheid, vooral in ondernemingen.

Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI): een mechanisme voor investeringssteun op basis van een verordening van het Europees Parlement en de Raad, ingevoerd door middel van een overeenkomst tussen de Europese Investeringsbank en de Europese Commissie om financiële middelen te mobiliseren voor strategische projecten in de gehele EU.

Europees Sociaal Fonds (ESF): gericht op de versterking van de economische en sociale cohesie binnen de Europese Unie door verbetering van de werkgelegenheid en arbeidskansen (hoofdzakelijk door middel van opleidingsmaatregelen), bevordering van een hoog werkgelegenheidsniveau en het scheppen van meer en betere banen.

Impact: binnen een prestatiebeoordeling: de sociaal-economische gevolgen op langere termijn die zekere tijd na de afronding van een project of programma waarneembaar zijn.

Jeugdwerkloosheidspercentage: het aandeel werklozen in de leeftijdsgroep van 15-24 jaar in de totale (werkende en werkloze) beroepsbevolking in die leeftijdsgroep.

Jeugdwerkloosheidsratio: het aandeel werkloze jongeren in de totale populatie van die leeftijdsgroep (niet alleen actieven, maar ook inactieven, zoals studenten).

Jongeren: in het kader van jeugdwerkloosheid/werkgelegenheid voor jongeren worden jongeren omschreven als 15-25-jarigen, of in sommige lidstaten 15-29-jarigen.

Jongerengarantie: een verplichting die alle EU-lidstaten zijn aangegaan om te garanderen dat alle jongeren die jonger zijn dan 25 jaar binnen 4 maanden nadat zij werkloos zijn geworden of het formele onderwijs hebben verlaten, een deugdelijk aanbod krijgen voor een baan, voortgezet onderwijs, een plaats in het leerlingstelsel of een stage. Deze verplichting is gebaseerd op de aanbeveling van de Raad die in april 2013 naar aanleiding van een voorstel van de Europese Commissie werd vastgesteld.

NEET: mensen die niet werken en geen onderwijs of opleiding volgen ("not in employment, education or training"). Deze groep omvat werklozen en inactieven.

Operationeel programma: een door de Europese Commissie goedgekeurd programma van door de EU gefinancierde investeringen van een lidstaat. Het neemt de vorm aan van een coherente reeks prioriteiten die bestaan uit maatregelen waarmee de projecten moeten worden gefinancierd gedurende het zevenjarig meerjarig financieel kader.

Resultaat: in een prestatiebeoordeling: het meetbare onmiddellijke effect van een project of programma.

Uitkomst: een verandering als gevolg van een actie die doorgaans verband houdt met de doelstellingen ervan (bijv. stagiairs die een baan hebben gevonden). Uitkomsten kunnen verwacht of onverwacht, positief of negatief zijn.

ADEM:	Agentschap voor de ontwikkeling van werkgelegenheid in Luxemburg (Agence pour le développement de l'emploi)
AGS:	jaarlijkse groeianalyse (Annual Growth Survey)
BA:	beheersautoriteit
CAT:	contracten voor tijdelijke hulpkrachten
DfE:	Ministerie van Onderwijs in het VK
EFRO:	Europees Fonds voor regionale ontwikkeling
EMCO:	Comité voor de werkgelegenheid (Employment Committee)
EMMI:	Ministerie van Personele Middelen in Hongarije
EPSR:	Europese pijler van sociale rechten (European Pillar of Social Rights)
ERK:	Europese Rekenkamer
ESF:	Europees Sociaal Fonds
EU:	Europese Unie
EWS:	Europese werkgelegenheidsstrategie
GCTS:	systeem voor het volgen van de loopbaan van afgestudeerden (Graduate Career Tracking System)
HCI:	hoge controle-instantie
IEFP:	belangrijkste nationale autoriteit voor werkgelegenheid en opleiding in Portugal (Instituto do Emprego e Formação Profissional)
IP's:	investeringsprioriteiten
ISSAI:	internationale standaarden van hoge controle-instanties (International Standards of Supreme Audit Institutions)
JER:	gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid (Joint Employment Report)
MTEESS:	Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid, en van Sociale en Solidaire Economie
NAO:	nationale rekenkamer (National Audit Office VK, Malta)

NEET:	jongeren die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen ("not in employment, education or training").
NHP:	nationaal hervormingsprogramma
OCM:	open coördinatiemethode
p.p.:	procentpunt
STEM:	wetenschap, technologie, techniek en wiskunde ("Science, Technology, Engineering, Mathematics" – componenten van de arbeidsmarkt)
VEU:	Verdrag betreffende de Europese Unie
VET:	Beroepsonderwijs en -opleiding
VWEU:	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
YEI:	jongerenwerkgelegenheidsinitiatief (Youth Employment Initiative)

Het Contactcomité en zijn werkzaamheden

10

Het Contactcomité is een autonome, onafhankelijke, apolitieke assemblee van de hoofden van de hoge controle-instanties (HCI's) in de lidstaten van de Europese Unie (EU), samen met de Europese Rekenkamer (ERK). Het biedt een forum om kwesties van gemeenschappelijk belang met betrekking tot de EU te bespreken en te behandelen.

In dit kader zet het Contactcomité zich in voor het bevorderen van de dialoog en samenwerking op het gebied van controle en controleactiviteiten. Het neemt gezamenlijke standpunten in over opkomende controle- en verantwoordingskwesties en bevordert deze, en het ondersteunt zijn leden, de HCI's van kandidaat-lidstaten van de EU en die van potentiële kandidaatlanden.

Door de samenwerking tussen zijn leden te verbeteren draagt het Contactcomité bij tot een doeltreffende externe controle en verantwoordingsplicht in de EU en tot de verbetering van het financieel beheer en goed bestuur van de EU ten behoeve van haar burgers.

Het Contactcomité werd in 1960 opgericht. Het voorzitterschap rouleert jaarlijks tussen de HCI's. Het heeft geen formele plaats van vestiging en geen secretariaat, en de Europese Rekenkamer verleent administratieve ondersteuning.

Informatie over het Contactcomité is beschikbaar op www.contactcommittee.eu.

De situatie van jongeren op de arbeidsmarkt, die de dramatische gevolgen heeft ondervonden van de economische en financiële crisis die in 2008 begon, vormt een grote uitdaging voor de Europese Unie en haar lidstaten. Ondanks een daling van de jeugdwerkloosheid in de meeste lidstaten na de piek van 2013 vormt deze nog steeds een bron van grote zorg: in 2016 konden 4,2 miljoen jonge Europeanen geen werk vinden en een hoog percentage van hen dreigt nog steeds langdurig werkloos te blijven.

De aanpak van de werkgelegenheid voor jongeren is voornamelijk een taak voor nationale en regionale overheden. De Europese Unie ondersteunt echter hun inspanningen om werkloosheid te bestrijden en vult die zo nodig aan.

Het toenemende aantal programma's voor de aanpak van jeugdwerkloosheid en de daarin geïnvesteerde overheidsmiddelen hebben veel hoge controle-instanties van EU-lidstaten ertoe aangezet om een controle over dit onderwerp in hun werkprogramma's op te nemen.

Dit controlecompendium begint met een algemeen overzicht, met inbegrip van een uiteenzetting van de historische ontwikkeling van het werkgelegenheidsbeleid in de Europese Unie. Daarop volgt een beschrijving van enkele belangrijke kwesties op het gebied van jeugdwerkloosheid.

Het tweede deel van dit controlecompendium bevat een samenvatting van de resultaten van geselecteerde controles die de afgelopen vier jaar door de HCI's van dertien lidstaten (België, Bulgarije, Duitsland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Litouwen, Luxemburg, Malta, Polen, Portugal, Slowakije en het Verenigd Koninkrijk) en door de Europese Rekenkamer zijn uitgevoerd. In deze geselecteerde controles werden belangrijke aspecten van prestatiekwesties behandeld, waarbij de nadruk werd gelegd op de doelmatigheid, doeltreffendheid en/of zuinigheid van de uitgevoerde beleidslijnen, programma's en projecten op het gebied van werkgelegenheid.

Het derde deel van het controlecompendium bevat gedetailleerde informatiebladen voor geselecteerde controles die door de HCI's van dertien lidstaten en de Europese Rekenkamer zijn uitgevoerd.

Rechtsgrondslag en historische ontwikkeling

1. De EU deelt bevoegdheden met de lidstaten op het gebied van werkgelegenheids- en sociaal beleid. EU-maatregelen omvatten het coördineren en monitoren van nationaal beleid, het uitwisselen van beste praktijken en het vaststellen van wetgeving op de gebieden “rechten van werknemers” en “coördinatie van regelingen op het gebied van sociale zekerheid”. De belangrijkste wetgeving op het gebied van werkgelegenheidsbeleid in de EU heeft zich in de loop van de tijd ontwikkeld; in het volgende hoofdstuk worden de belangrijkste stappen in deze ontwikkeling beschreven.

De rechtsgrondslag voor EU-werkgelegenheidsbeleid

2. De rechtsgrondslag voor het werkgelegenheidsbeleid op EU-niveau is artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU): “De Unie brengt een interne markt tot stand [...] Zij zet zich in voor de duurzame ontwikkeling van Europa, op basis van een evenwichtige economische groei en van prijsstabiliteit, een sociale markteconomie met een groot concurrentievermogen **die gericht is op volledige werkgelegenheid** en sociale vooruitgang...”

3. Verder bepaalt het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)¹ dat “de lidstaten en de Unie streven... naar de ontwikkeling van een **gecoördineerde strategie voor werkgelegenheid** en in het bijzonder voor de bevordering van de scholing, de opleiding en het aanpassingsvermogen van de werknemers en arbeidsmarkten die soepel reageren op economische veranderingen [...] De lidstaten dragen door middel van hun werkgelegenheidsbeleid bij tot het bereiken van de [...] doelstellingen...”

4. Daarnaast moet de EU bijdragen² “tot een **hoog werkgelegenheidsniveau** door samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen en hun maatregelen te steunen en, indien nodig, aan te vullen.” “**Bevordering van de werkgelegenheid**” is eveneens een gemeenschappelijke doelstelling van de EU en haar lidstaten op het gebied van sociaal beleid en werkgelegenheid³.

5. Bovenstaande artikelen van de Verdragen zijn het resultaat van een lange ontwikkeling die begon bij het Verdrag van Rome (1957). Bij het Verdrag van Maastricht (1992) werden een Overeenkomst betreffende de sociale politiek en een Protocol betreffende de sociale politiek (het sociale hoofdstuk⁴) als bijlage bij het Verdrag gevoegd. In de Overeenkomst werden de beginselen die enkele jaren daarvoor in het Gemeenschapshandvest van de sociale grondrechten van werkenden (1989) waren beschreven, opnieuw bevestigd⁵. Pas met de ondertekening van het Verdrag van Amsterdam (1997) werden de bevordering van een hoog werkgelegenheidsniveau en sociale bescherming echter officieel een van de aan de Europese Gemeenschap toegekende taken. In figuur 1 hieronder wordt de belangrijkste ontwikkeling van de wetgeving en het werkgelegenheidsbeleid weergegeven, met name het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief, dat in 1957 van start ging.

1 Artikelen 145 en 146 VWEU.

2 Artikel 147 VWEU.

3 Artikel 151 VWEU.

4 Protocol nr. 14 betreffende de sociale politiek.

5 Het handvest erkende de volgende rechten als fundamentele sociale rechten van werknemers: vrij verkeer; werkgelegenheid en beloning; verbetering van de woon- en werkomstandigheden; sociale bescherming; vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen; beroepsopleiding; gelijke behandeling van mannen en vrouwen; voorlichting, raadpleging en participatie van deelnemers; bescherming van de gezondheid en veiligheid op het werk; bescherming van kinderen en adolescenten; rechten van ouderen; rechten van gehandicapten.

Figuur 1 – Belangrijkste wetgeving en beleidsinitiatieven op het gebied van werkgelegenheid (1957-2017) (ERK)

Het Verdrag van Amsterdam (1997) en de Europese werkgelegenheidsstrategie

6. Met het Verdrag van Amsterdam (1997) werd een cruciale fase bereikt in de EU-betrokkenheid op het gebied van werkgelegenheids- en sociaal beleid. Er werd een nieuwe titel over werkgelegenheid⁶ toegevoegd aan het Verdrag, waarmee het een van de EU-doelstellingen werd om een hoog werkgelegenheidsniveau te bevorderen en de EU in staat te stellen richtsnoeren vast te stellen en lidstaten aanbevelingen te doen in het kader van een “gecoördineerde strategie”⁷, namelijk de Europese werkgelegenheidsstrategie⁸ (EWS), op basis van de open coördinatiemethode (OMC). Dit was ook de eerste keer dat de bestrijding van sociale uitsluiting expliciet in de Verdragen werd genoemd.

7. Deze nieuwe OCM-benadering omvatte de samenwerking tussen de EU en de lidstaten op basis van gemeenschappelijke beleidsrichtsnoeren en streefdoelen die op EU-niveau waren vastgelegd, en het omzetten daarvan in nationale en regionale beleidslijnen. Ter aanvulling van de OCM werd er een periodiek proces van monitoring, evaluatie en collegiale toetsing vastgesteld om wederzijds leren te ondersteunen⁹. Het Verdrag bevatte ook een bepaling om het Comité voor de werkgelegenheid (EMCO)¹⁰ op te zetten, een raadgevend comité dat de coördinatie van het werkgelegenheids- en arbeidsmarktbeleid van de lidstaten moet bevorderen.

De Lissabon-strategie (2000) en de geïntegreerde werkgelegenheidsrichtsnoeren

8. De Lissabon-strategie, die in maart 2000 werd gelanceerd, is een volgende stap naar de erkenning van het belang van werkgelegenheids- en sociale kwesties voor de groei en het concurrentievermogen van de EU en de uitbreiding van de OCM naar andere beleidsterreinen. In de Lissabon-strategie werd ertoe opgeroepen om uiterlijk in 2010 meer en betere banen en grotere sociale cohesie te creëren. De belangrijkste instrumenten om dit doel te bereiken omvatten de uitbreiding van de OCM naar een breed scala aan beleidsterreinen – met inbegrip van pensioenen, gezondheid en zorg – ook wel bekend als de “**sociale OCM**”, en een verbeterde sturende en coördinerende rol voor de Europese Raad.

9. De Lissabon-strategie werd na een tussentijdse evaluatie opnieuw gelanceerd in 2005, waarbij de nadruk werd gelegd op het bewerkstelligen van sterkere en duurzame groei en het creëren van meer en betere banen¹¹. Er werd een nieuwe governancestructuur opgezet op basis van een partnerschapsbenadering tussen de lidstaten en de EU-instellingen. Met het oog op de tussentijdse evaluatie van de Lissabon-strategie in 2005 werden de in het kader van de Europese werkgelegenheidsstrategie (EWS) vastgestelde **werkgelegenheidsrichtsnoeren** opgenomen in de **geïntegreerde richtsnoeren voor groei en banen**.

6 Titel VIII in de geconsolideerde versie van het Verdrag (ex titel VI a)).

7 Europees Parlement (2015), *Sociaal en werkgelegenheidsbeleid: algemene beginselen, Infopagina's over de Europese Unie*

8 Artikelen 145 tot en met 150 VWEU.

9 Europees Parlement (2016), *Mainstreaming Employment and Social Indicators into Macroeconomic Surveillance*.

10 Artikel 150 VWEU.

11 COM(2005) 24 definitief, *Samen werken aan werkgelegenheid en groei – Een nieuwe start voor de Lissabon-strategie*.

Het Verdrag van Lissabon (2007) en de Europa 2020-strategie (2010): streefdoel voor werkgelegenheid

10. In 2007 werden bij het Verdrag van Lissabon andere relevante wijzigingen in de sociale en werkgelegenheidsdoelstellingen van de EU ingevoerd. In een nieuwe **“horizontale sociale clausule”** werd het volgende benadrukt: *“Bij de bepaling en de uitvoering van haar beleid en optreden houdt de Unie rekening met de eisen in verband met de bevordering van een hoog niveau van werkgelegenheid, de waarborging van een adequate sociale bescherming, de bestrijding van sociale uitsluiting alsmede een hoog niveau van onderwijs, opleiding en bescherming van de menselijke gezondheid.”*¹²

11. Drie jaar later, in 2010, werd **werkgelegenheid** een van de vijf **kerndoelen** van de **Europa 2020-strategie** – de overkoepelende EU-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei. Het kerndoel beoogt de totale arbeidsparticipatie voor 20-64-jarigen uiterlijk in 2020 tot 75 % te verhogen. Deze doelstelling gaat vergezeld van en is gekoppeld aan twee andere kerndoelen:

- o sociale integratie en bestrijding van armoede; ten minste 20 miljoen mensen moet bij dreigende armoede en uitsluiting een uitweg worden geboden;
- o onderwijs; om het aandeel vroegtijdige schoolverlaters te verminderen tot 10 % en het percentage 30-34-jarigen die tertiair of vergelijkbaar onderwijs afronden, tot ten minste 40 % te verhogen.

12. Sinds 2010 hebben de werkgelegenheids- en sociale streefdoelen van de Europa 2020-strategie gediend als benchmark voor de EWS. De EWS wordt uitgevoerd via de procedure van het **Europees semester**, dat een kader biedt voor het coördineren en monitoren van de voortgang in het macro-economisch, begrotings-, werkgelegenheids- en sociaal beleid in terugkerende jaarlijkse cycli, door het bevorderen van nauwe beleidscoördinatie tussen de EU-lidstaten en de EU-instellingen. Nader bepaald kan de uitvoering van de EWS – ondersteund door het werk van het Comité voor de werkgelegenheid (EMCO) – verdeeld worden in de volgende vier stappen in het Europees semester:

- o **werkgelegenheidsrichtsnoeren** zijn gemeenschappelijke prioriteiten en streefdoelen voor werkgelegenheidsbeleid die door de Europese Commissie zijn voorgesteld, door de nationale overheden zijn overeengekomen en door de EU-Raad zijn vastgesteld. De werkgelegenheidsrichtsnoeren werden in 2005 samen met de brede richtsnoeren voor economisch beleid voor het eerst vastgesteld in een geïntegreerd pakket met richtsnoeren, en werden in 2010 herzien in het licht van de Europa 2020-strategie.
- o De Europese Commissie produceert een **gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid (JER)** op basis van a) de beoordeling van de werkgelegenheidssituatie in Europa, b) de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en c) een evaluatie van het scorebord van kernindicatoren op werkgelegenheids- en sociaal gebied. Het wordt door de Europese Commissie gepubliceerd en door de Raad van de EU vastgesteld. Het JER maakt nu deel uit van de jaarlijkse groeianalyse (AGS).
- o De nationale regeringen dienen **nationale hervormingsprogramma's (NHP's)** in, die door de Europese Commissie worden geanalyseerd met het oog op de naleving van de Europa 2020-strategie. NHP's zijn gebaseerd op de richtsnoeren en dienen ook als referentie voor landspecifieke aanbevelingen.

- o Op basis van de beoordeling van de NHP's publiceert de Europese Commissie een reeks **landenverslagen** waarin het sociaal-economisch beleid van de lidstaten wordt geanalyseerd, en vervolgens brengt zij **landspecifieke aanbevelingen** uit¹³.

13. De Europa 2020-strategie bevatte ook het voorstel om zeven vlaggenschipinitiatieven op te zetten. Drie daarvan vallen onder de terreinen werkgelegenheid en sociale zaken:

- o de **agenda voor nieuwe vaardigheden en banen** is gericht op de herziening van het flexizekerheidsbeleid teneinde de arbeidsmarkt beter te laten functioneren, mensen te ondersteunen bij de ontwikkeling van in de toekomst gevraagde vaardigheden en de kwaliteit van banen en arbeidsomstandigheden te verbeteren;
- o **Jeugd in beweging** draagt bij tot beter onderwijs en betere opleiding, ondersteunt jongeren wanneer zij in het buitenland willen studeren en vergemakkelijkt het vinden van een baan voor hen; en
- o het **Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting** ondersteunt de verspreiding van goede praktijken en stelt financiering beschikbaar ter ondersteuning van sociale integratie en ter bestrijding van discriminatie.

14. In 2012 stelde de Europese Commissie een **werkgelegenheidspakket**¹⁴ vast, een reeks beleidsdocumenten waarin werd gekeken naar het snijvlak van EU-werkgelegenheidsbeleid en een aantal andere beleidsterreinen ter ondersteuning van slimme, duurzame en inclusieve groei. In het pakket werden de EU-arbeidsmarktsectoren met het grootste groeipotentieel vastgesteld, alsmede de meest doeltreffende manieren voor EU-landen om meer banen te scheppen. Er werden maatregelen voorgesteld ter ondersteuning van het scheppen van banen, voor het herstel van de dynamiek van de arbeidsmarkten en ter verbetering van de EU-governance. Het werkgelegenheidspakket omvat ook een **werkgelegenheidspakket voor jongeren**.

15. In 2014 zette de nieuwe Commissie-Juncker **tien beleidsprioriteiten** uiteen die zouden dienen als politiek mandaat voor de vijfjarige ambtstermijn van de Europese Commissie. De eerste prioriteit van de politieke richtsnoeren is een **“nieuwe impuls voor banen, groei en investeringen”** en omvat ook de lancering van een investeringsplan voor Europa¹⁵.

16. Onlangs verklaarden het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie ter gelegenheid van de sociale top in november 2017 gezamenlijk zich te zullen inzetten voor de Europese pijler van sociale rechten (**EPSR**)¹⁶, die voor het eerst door voorzitter Juncker werd aangekondigd in zijn State of the Union van 2015 en in april 2017 door de Europese Commissie werd gepresenteerd. De EPSR omvat twintig essentiële beginselen en rechten die rond drie categorieën zijn gegroepeerd: gelijke kansen en toegang tot de arbeidsmarkt, eerlijke arbeidsvoorwaarden, en sociale bescherming en integratie. De sociale pijler gaat vergezeld van een “sociaal scorebord” om de voortgang te monitoren.

13 Zie <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=nl>.

14 COM(2012) 173 final.

15 Zie https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan_nl.

16 COM(2017) 250.

EU-beleid en maatregelen op het gebied van werkgelegenheid voor jongeren

17. Het mandaat van de EU op het gebied van werkgelegenheid voor jongeren en de bewegingsruimte daarvan zijn dezelfde als die welke hierboven voor volwassenen zijn beschreven. Deze worden echter aangevuld door een bredere EU-strategie voor jongeren. De EU ondersteunt de werkgelegenheid, inzetbaarheid en sociale inclusie van jongeren, vooral in het kader van haar agenda voor banen, groei en investeringen, de Europa 2020-strategie en door middel van EU-fondsen als Erasmus+, het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief¹⁷.

De EU-strategie voor jongeren (2010)

18. De door EU-ministers overeengekomen **EU-strategie voor jongeren** omvat een samenwerkingskader overeenkomstig de artikelen 6 en 165 VWEU, dat de periode 2010-2018 bestrijkt. Het kader heeft twee hoofddoelstellingen:

- o voor alle jongeren in het onderwijs en op de arbeidsmarkt meer kansen en gelijke kansen creëren, en
- o jongeren aanmoedigen om actief deel te nemen aan het maatschappelijk leven¹⁸.

19. In het jeugdbeleid van de EU wordt speciale aandacht besteed aan het vergroten van de sociale inclusie van alle jongeren, grotere deelname aan het democratische en maatschappelijke leven en een gemakkelijkere overgang naar de volwassenheid, waarbij met name het accent wordt gelegd op integratie in het beroepsleven¹⁹. De doelstellingen worden bereikt door middel van een tweeledige aanpak, namelijk:

- o **specifieke initiatieven voor jongeren**, gericht op jongeren om niet-formeel leren, participatie, vrijwilligersactiviteiten, jeugdwerk, mobiliteit en voorlichting aan te moedigen; en
- o **sectoroverschrijdende “mainstreaminginitiatieven”** om ervoor te zorgen dat er rekening wordt gehouden met jeugdkwesties bij de formulering, uitvoering en evaluatie van beleid en acties op andere terreinen die een aanzienlijke impact hebben op jongeren, zoals onderwijs, werkgelegenheid of gezondheid en welzijn.

20. In de EU-strategie voor jongeren worden initiatieven op acht terreinen voorgesteld, waaronder werkgelegenheid en ondernemerschap. De lidstaten dragen de primaire verantwoordelijkheid voor hun werkgelegenheids-, onderwijs-, opleidings- en jeugdbeleid, maar de Europese Unie speelt een rol bij het ondersteunen van de inspanningen van de lidstaten en doet dat al jarenlang²⁰. De strategie wordt door de EU-lidstaten uitgevoerd met ondersteuning van de Europese Commissie.

17 Zie <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176&langId=nl>

18 Zie https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

19 Europese Commissie (2015), [EU-verslag over jeugdzaken 2015](#).

20 COM(2016) 640 final.

Het vlaggenschipinitiatief “Jeugd in beweging” (2010)

21. In het kader van de Europa 2020-strategie voor “slimme, duurzame en inclusieve groei” omvat het vlaggenschipinitiatief **Jeugd in beweging** een uitgebreid pakket onderwijs- en werkgelegenheidsmaatregelen voor jongeren, waaronder het initiatief **Kansen voor jongeren**²¹ (2011) en **Je eerste Eures-baan**²². De overkoepelende doelstellingen van het vlaggenschipinitiatief zijn de verbetering van het opleidingsniveau en de inzetbaarheid van jongeren, terugdringing van de jeugdwerkloosheid en verhoging van de arbeidsparticipatie van jongeren.

22. Het door de Europese Commissie in 2011 vastgestelde initiatief **Kansen voor jongeren** was specifiek gericht op jongeren die niet werken en geen onderwijs of opleiding volgen, en bedoeld om concrete actie door de lidstaten en de EU te combineren met de prioriteiten die zijn vastgesteld in:

- de Europa 2020-strategie;
- de conclusies van de Europese Raad van juni 2011 over werkgelegenheid voor jongeren²³; en
- de aanbeveling van de Raad van de EU inzake beleid ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten²⁴.

23. **Je eerste Eures-baan** is een “gerichte mobiliteitsregeling”. Met dit soort regelingen wordt beoogd vacatures in een bepaalde sector, een bepaald beroep, een bepaald land of een bepaalde groep landen te vervullen of specifieke groepen werknemers te ondersteunen die vaak mobiel zijn, zoals jongeren. De door nationale arbeidsbureaus uitgevoerde regeling is toegankelijk voor jonge kandidaten (tot 35 jaar) en werkgevers in de landen van de EU-28, Noorwegen en IJsland, en heeft ten doel een baan, stageplaats of een plaats in het leerlingstelsel in een andere lidstaat te vinden.

21 COM(2011) 933 definitief.

22 Zie <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=993&langId=nl>.

23 Conclusies van de Raad 11838/11 van 20 juni 2011 betreffende de bevordering van de werkgelegenheid voor jongeren.

24 PB C 191(2011).

Het werkgelegenheidspakket voor jongeren en het jongerenactieteam (2012)

24. In december 2012 gaf de Raad van de EU de meeste EU-lidstaten specifieke aanbevelingen over de wijze waarop jeugdwerkloosheid bestreden moest worden. In hetzelfde jaar stelde de Europese Commissie een **werkgelegenheidspakket voor jongeren** voor: een reeks maatregelen om de lidstaten te helpen bij de aanpak van jeugdwerkloosheid en sociale uitsluiting in het licht van de hoge en hardnekkige jeugdwerkloosheid. Deze maatregelen bestonden uit:

- een **jongerengarantie** (april 2013): een verbintenis van alle lidstaten om te garanderen dat alle jongeren jonger dan 25 jaar:
 - een deugdelijke baan,
 - voortgezette scholing,
 - een plaats in het leerlingstelsel of
 - een stageplaats

aangeboden krijgen binnen vier maanden nadat zij werkloos zijn geworden of het formele onderwijs hebben verlaten. Zij is gebaseerd op de aanbeveling van de Raad die in april 2013 naar aanleiding van een voorstel van de Europese Commissie werd vastgesteld;

- een **Europese Alliantie voor leerlingplaatsen** (juli 2013), waaraan overheidsinstanties, bedrijven, sociale partners en aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding (VET), jongerenvertegenwoordigers en andere belangrijke spelers deelnemen ter bevordering van stelsels en initiatieven voor leerlingplaatsen in heel Europa. Het gemeenschappelijke doel is om de kwaliteit, het aanbod en het imago van leerlingplaatsen in Europa te verbeteren. Meer recentelijk is de mobiliteit van leerlingplaatsen ook een belangrijk onderwerp geworden;
- een **kwaliteitskader voor stages** (maart 2014), een aanbeveling van de Raad waarin richtsnoeren voor leerlingplaatsen buiten het formele onderwijs worden voorgesteld om te voorzien in hoogwaardige leerinhoud en eerlijke arbeidsomstandigheden.

25. Nog in 2012 heeft de Europese Commissie samen met de acht lidstaten die destijds de hoogste jeugdwerkloosheidspercentages kenden, **jongerenactieteams**²⁵ opgezet die bestonden uit nationale deskundigen en EU-ambtenaren, om maatregelen vast te stellen waarvoor gebruik kon worden gemaakt van EU-financiering (met inbegrip van financiering uit het ESF) die nog beschikbaar was in het kader van de programmeringsperiode 2007-2013 ter ondersteuning van de werkgelegenheid voor jongeren in kleine en middelgrote ondernemingen.

25 Zie Speciaal verslag nr. 3/2015 van de ERK: De EU-jongerengarantie: eerste stappen genomen, maar uitvoeringsrisico's in het verschiet.

Jongerenwerkgelegenheidsinitiatief (2013)

26. In het kader van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief (YEI) wordt financiële steun verstrekt voor de uitvoering van het werkgelegenheidspakket voor jongeren, met name de jongerengarantie. Het YEI vormt een **aanvulling** op andere op nationaal niveau genomen maatregelen, met name ESF-steun. Het is de bedoeling dat de YEI-maatregelen rechtstreeks op jongeren worden gericht. In het kader van het YEI wordt uitsluitend ondersteuning geboden aan jongeren die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen (NEET-jongeren), onder wie langdurige werkloze jongeren of jongeren die niet als werkzoekenden geregistreerd staan in regio's met een jeugdwerkloosheidspercentage van meer dan 25 %.

27. De **totale YEI-begroting** (voor alle EU-lidstaten die daarvoor in aanmerking komen) bedraagt 6,4 miljard euro voor de periode 2014-2020 (3,2 miljard euro is afkomstig van een speciale begrotingslijn voor werkgelegenheid voor jongeren, aangevuld met 3,2 miljard uit het ESF). De ESF-bijdrage wordt aangevuld met de subsidiabele eigen financiële middelen van de hiervoor in aanmerking komende lidstaten. Op 14 september 2016 stelde de Europese Commissie voor om de YEI-begroting te verhogen²⁶. Daartoe zou 1,2 miljard euro extra worden toegewezen aan het initiatief in de periode 2017-2020, waarvan 233 miljoen euro is opgenomen in de ontwerpbegroting van 2018²⁷ en 500 miljoen euro in een gewijzigde begroting voor 2017²⁸.

Recente ontwikkelingen (2013-2017)

28. Nog in 2013 presenteerde de Europese Commissie een mededeling²⁹ waarin de maatregelen worden beschreven die onmiddellijk moeten worden genomen om jongeren weer aan een baan, een opleiding of onderwijs te bieden. Het doel ervan is de implementatie van de jongerengarantie te versnellen door investeringen in jongeren via het EFS te bevorderen, de begroting voor het YEI vervroegd uit te voeren, arbeidsmobiliteit binnen de EU te ondersteunen met Eures³⁰, en instrumenten op EU-niveau te ontwikkelen om EU-landen en bedrijven te helpen bij de aanwerving van jongeren.

29. Op 7 december 2016 stelde de Europese Commissie in haar mededeling³¹ *Investeren in de jongeren van Europa* voor om hernieuwde inspanningen te leveren ter ondersteuning van jongeren in de vorm van een jongerenpakket, waarin drie soorten acties worden voorgesteld:

- betere kansen voor het vinden van een baan;
- betere kansen dankzij onderwijs en opleiding;
- betere kansen voor solidariteit, leermobiliteit en participatie.

26 COM(2016) 603 final.

27 Zie http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/2018/2018_en.cfm#draft_budget01.

28 COM(2017) 222.

29 COM(2013) 447 final.

30 Eures is een EU-portaal voor beroepsmobiliteit. Het doel ervan is informatie, advies en diensten op het gebied van aanwerving en arbeidsbemiddeling (afstemming van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt) te verstrekken ten behoeve van werknemers en werkgevers, alsmede burgers die gebruik willen maken van het beginsel van vrij verkeer van personen. Zie <https://ec.europa.eu/eures/public/nl/homepage>

31 COM(2016) 940 final.

30. In het kader van dit pakket lanceerde de Europese Commissie het Europees Solidariteitskorps³² en presenteerde zij een andere mededeling over het verbeteren en moderniseren van onderwijs³³.

Jongeren: arbeidsmarktstatistieken (2008-2016)

31. De situatie van jongeren op de arbeidsmarkt, die de dramatische gevolgen heeft ondervonden van de economische crisis die in 2008 begon, vormt een grote uitdaging voor de Europese Unie. De crisis heeft de jongeren bijzonder hard getroffen. De kloof tussen jongeren met meer en minder kansen is erdoor vergroot. Sommige jongeren raken steeds meer uitgesloten van het sociale en gemeenschapsleven, waardoor ze gevaar lopen het contact met de samenleving te verliezen, in de marginaliteit terecht te komen of zelfs te radicaliseren³⁴.

32. Veel jongeren vinden moeilijk een goede baan, wat een ernstig obstakel is bij het zelfstandig worden. Ondanks een daling van de jeugdwerkloosheid in de meeste lidstaten na de piek van 2013 vormt jeugdwerkloosheid nog steeds een bron van grote zorg: in 2016 konden 4,2 miljoen jonge Europeanen geen werk vinden en voor een hoog percentage van hen dreigt nog steeds langdurige werkloosheid.

Jeugdwerkloosheidspercentage

33. Het jeugdwerkloosheidspercentage wordt berekend als het aandeel werkloze jongeren in de actieve jongerenpopulatie (zie figuur 2).

Figuur 2: Uitleg van het jeugdwerkloosheidspercentage (ERK)

Jeugdwerkloosheidspercentage: werkloze/actieve bevolking (werkend + werkloos)

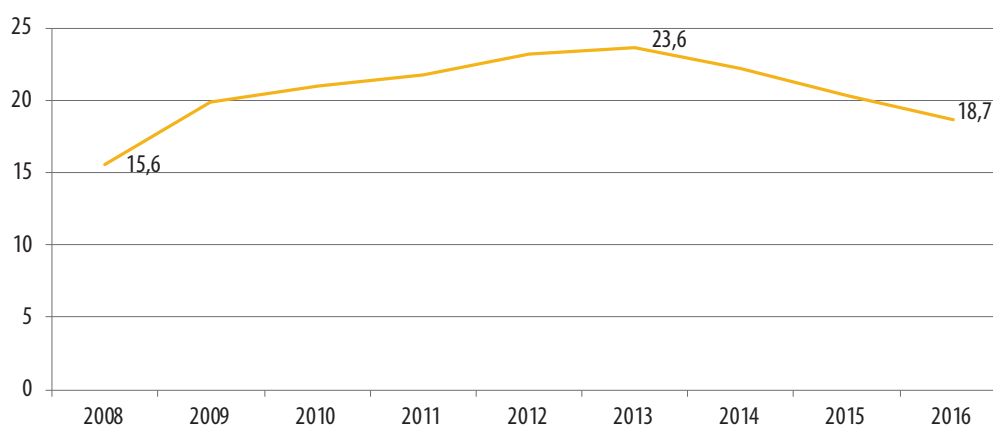
³² COM(2016) 942 final.

³³ COM(2016) 941 final.

³⁴ Europese Commissie (2015), [EU-verslag over jeugdzaken 2015](#).

34. Het jeugdwerkloosheidspercentage³⁵ (jongeren van 15-24 jaar) bedroeg 18,7 % in 2016, 4,9 procentpunt (p.p.) onder het maximum, dat in 2013 werd bereikt (23,6 %, zie figuur 3). De situatie lijkt te zijn verbeterd sinds 2013, het jaar waarin het jeugdwerkloosheidspercentage het hoogste niveau bereikte in de EU-28 en in de meeste EU-lidstaten.

Figuur 3 – Jeugdwerkloosheidspercentage EU-28 (15-24-jarigen), 2008-2016 (Bron: Eurostat, yth_empl_100)

35. Ondanks deze tekenen van verbetering is het jeugdwerkloosheidspercentage nog steeds bijzonder hoog. Daarnaast is de jeugdwerkloosheid nog altijd meer dan tweemaal zo hoog als het totale werkloosheidspercentage, dat in 2016 voor de EU-28 7,5 % bedroeg.

36. De grootste verbeteringen tussen 2013 en 2016 in procentpunten werden geregistreerd in Kroatië (-18,7 p.p.), Hongarije (-13,7 p.p.) en Slowakije (-11,5 p.p.). Ook in 2016 was Griekenland nog steeds de lidstaat met het hoogste jeugdwerkloosheidspercentage (47,3 %) ondanks een daling van 11 p.p. ten opzichte van het hoogste niveau van 58,3 % in 2013. Spanje (44,4 %) en Italië (37,8 %) zijn de lidstaten met het op één na, respectievelijk het op twee na hoogste jeugdwerkloosheidspercentage.

37. In absolute cijfers waren er in 2016 op EU-niveau 1,4 miljoen minder jongeren werkloos dan in 2013 (een daling van 5,6 miljoen naar 4,2 miljoen³⁶).

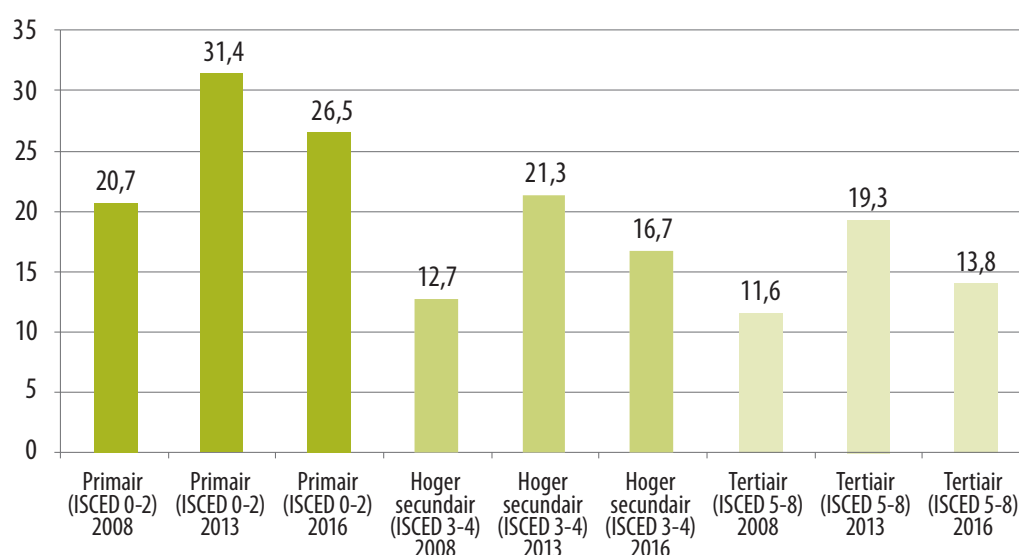
35 Het werkloosheidspercentage voor een bepaalde leeftijdsgroep geeft de werklozen in die leeftijdsgroep weer als percentage van het totaal aantal (werkende en werkloze) arbeidskrachten. Een werkloze wordt door Eurostat in overeenstemming met IAO-richtlijnen omschreven als een persoon van 15-74 jaar (of 16-74 jaar in Spanje, Italië, het Verenigd Koninkrijk, IJsland en Noorwegen) die a) geen werk heeft gedurende een referentieweek, b) binnen nu en twee weken beschikbaar is voor werk (of al een baan heeft gevonden die binnen nu en drie maanden begint), en c) die de voorafgaande vier weken gedurende een bepaalde periode actief naar werk heeft gezocht.

36 Bron: Eurostat, code [une_rt_a].

Jeugdwerkloosheidspercentage per onderwijsniveau

38. Het bereikte onderwijsniveau is een belangrijke factor voor de toekomstige loopbaan van jongeren. Uit figuur 4 blijkt dat hoe hoger het onderwijsniveau is, des te lager het geregistreerde jeugdwerkloosheidspercentage. Het werkloosheidspercentage van jongeren met een laag onderwijsniveau (26,5 %) is tweemaal zo hoog als dat van degenen die tertiair onderwijs hebben gevolgd (13,8 %). Een vergelijkbaar verschil kan worden vastgesteld voor jongeren die hoger secundair onderwijs hebben afgerond (10 p.p.).

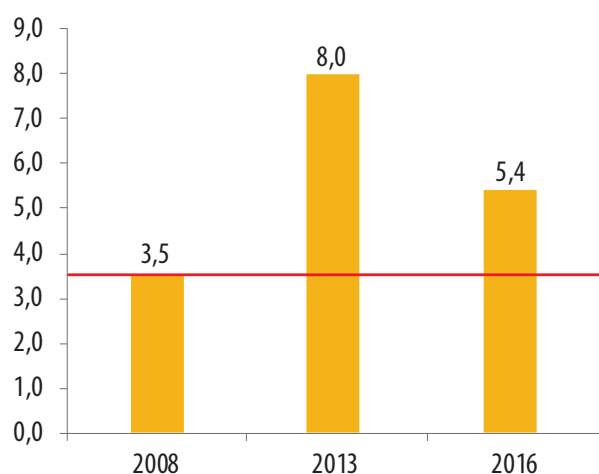
Figuur 4 – Jeugdwerkloosheid per onderwijsniveau in de EU-28, 2008-2016 (Bron: Eurostat, yth_empl_090)

39. Vanuit vergelijkend perspectief is bij alle drie de groepen van 2013 tot 2016 sprake van een verbetering (-5 p.p.). Toch is voor alle bereikte onderwijsniveaus het jeugdwerkloosheidspercentage in 2016 nog steeds hoger dan het in 2008 geregistreerde percentage. Dit betekent dat jeugdwerkloosheid nog niet het niveau van voor de crisis heeft bereikt. Verder wijzen de gegevens erop dat het voor jongeren die tertiair onderwijs hadden gevolgd, tijdens de economische crisis ook steeds moeilijker werd om een baan te vinden. Bovendien vormde de economische crisis een grote uitdaging voor jonge afgestudeerden in veel landen, omdat ze vaak overgekwalificeerd blijken te zijn voor de banen die beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt³⁷.

Langdurige jeugdwerkloosheid

Figuur 5 – Langdurige jeugdwerkloosheid in de EU-28, 2008-2016 (Bron: Eurostat, yth_empl_120)

40. De situatie van werkloze jongeren wordt nog gecompliceerder als ze lange tijd geen werk kunnen vinden. Perioden van langdurige werkloosheid³⁸ hebben aanzienlijke gevolgen voor de toekomstige loopbaan van jongeren: hoe langer een jongere werkloos is, des te moeilijker wordt het voor hem of haar om de arbeidsmarkt te betreden.

41. Sinds het begin van de financiële en economische crisis in 2008 is de langdurige jeugdwerkloosheid (twaalf maanden of langer) in de EU-28 gestegen met 1,9 p.p. (van 3,5 % in 2008 tot 5,4 % in 2016). De hoogste waarde werd in 2013 geregistreerd (8 %). Sindsdien tekent zich een positieve trend af (-2,6 p.p.), maar de langdurige jeugdwerkloosheid is nog steeds veel hoger dan voor de crisis (figuur 5).

42. Op lidstaatsniveau zijn Griekenland (25,1 %) en Italië (19,4 %) de twee lidstaten met de hoogste langdurige jeugdwerkloosheid in 2016. Het zijn ook de lidstaten die sinds 2008 de grootste stijgingen hebben geregistreerd, namelijk 17,3 p.p. voor Griekenland en 11,3 p.p. voor Italië in 2013. De andere drie landen met een langdurige jeugdwerkloosheid van meer dan 20 % (Spanje, Kroatië en Slowakije) vertoonden een opmerkelijke verbetering in 2016.

³⁸ Langdurige werkloosheid is het aandeel van mensen die twaalf maanden of langer werkloos zijn in het totale aantal werklozen op de arbeidsmarkt.

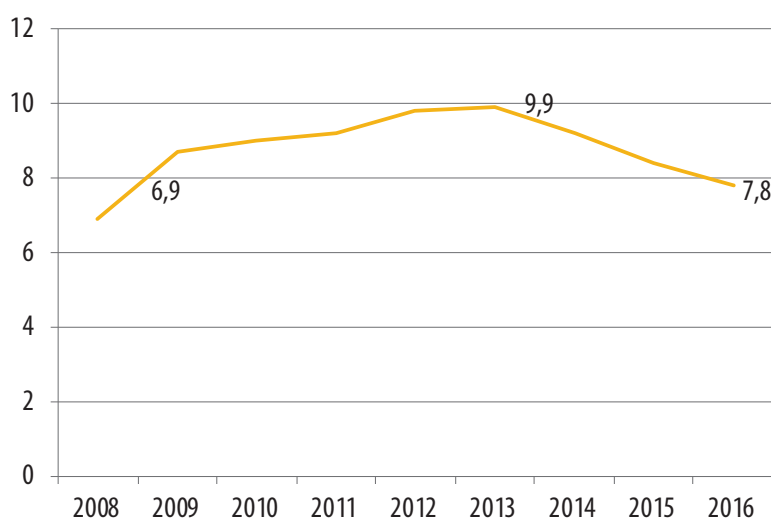
Werkloze jongeren als percentage van de totale jongerenpopulatie (jeugdwerkloosheidsratio)

43. Een groot aantal jongeren maakt geen deel uit van de beroepsbevolking, die als referentie wordt gebruikt om de jeugdwerkloosheid te berekenen (zie figuur 6). Veel jongeren studeren immers nog voltijds en werken niet of zoeken niet naar een baan. De jeugdwerkloosheidsratio houdt ook rekening met dit gedeelte van de jongerenpopulatie en geeft het aandeel werkloze jongeren in de totale jongerenpopulatie (werkend, werkloos of inactief) weer³⁹.

Figuur 6 – Uitleg van de jeugdwerkloosheidsgraad

Figuur 7 – Jeugdwerkloosheidsratio EU-28, 2008-2016 (Bron: Eurostat, yth_empl_140)

39 Zie voor verdere uitleg Eurostat, werkloosheidsstatistieken: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics

44. De jeugdwerkloosheidsgraad in 2016 bedroeg 7,8 %, 0,9 p.p. hoger dan in 2008 (6,9 %), maar 2,1 p.p. onder het maximumniveau, dat in 2013 werd bereikt (9,9 %, zie figuur 7). Op lidstaatniveau blijkt uit een analyse hoezeer de situatie in Europa van land tot land verschilt.

45. Spanje (14,7 %), Griekenland (11,7 %) en Kroatië (11,6 %) zijn de lidstaten met de hoogste jeugdwerkloosheidsgraad in 2016. In totaal hadden 14 lidstaten een jeugdwerkloosheidsgraad die tussen 2008 en 2016 minstens 1 procentpunt hoger lag. In dezelfde periode werd in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland daarentegen een daling geregistreerd (-1,7 p.p., respectievelijk -2,0 p.p.).

46. Uit een vergelijking tussen de werkloosheidspercentages en de werkloosheidsgraad blijkt dat de situatie heel moeilijk is voor jongeren in Griekenland, Spanje, Italië en Cyprus. Werkloze jongeren in deze landen hebben een relatief hoog aandeel in zowel het totaal aantal arbeidskrachten als de populatie van 15- tot 24-jarigen.

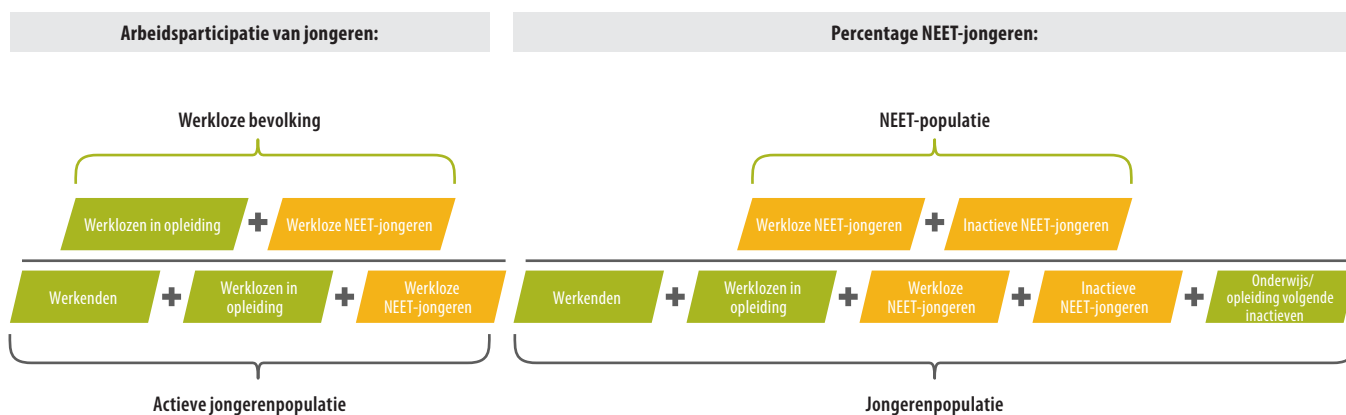
Percentage NEET-jongeren:

47. Naast de groep werkloze jongeren (d.w.z. jongeren die beschikbaar zijn voor werk en actief op zoek zijn naar een baan) bestaat er nog een andere grote groep jongeren die minder gemotiveerd is om zich proactief op te stellen en daardoor nog meer moeite heeft om de arbeidsmarkt te betreden. Dit zijn inactieve jongeren die onderwijs noch een opleiding volgen en worden aangeduid als inactieve NEET-jongeren. Samen vormen deze twee groepen ("werkloze" en "inactieve" NEET-jongeren) in de leeftijd van 15 tot 24 jaar een afzonderlijke populatie, de zogeheten "NEET-jongeren"⁴⁰. Het NEET-percentage geeft het percentage jongeren weer die niet werken en geen onderwijs of opleiding volgen ten opzichte van de totale jongerenpopulatie op een vergelijkbare manier als de jeugdwerkloosheidsratio.

48. Het belangrijkste verschil met de jeugdwerkloosheidsratio is dat bij het NEET-percentage ook rekening wordt gehouden met de grote categorie van "inactieve" jongeren. Om die reden is het NEET-percentage relatief gezien lager dan het jeugdwerkloosheidspercentage, terwijl de NEET-populatie in absolute aantallen groter is dan de populatie werklozen.

40 Zie Speciaal verslag nr. 5/2017 van de ERK: Jeugdwerkloosheid – heeft het EU-beleid een verschil gemaakt? Een evaluatie van de jongerengarantie en het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief.

Figuur 8 – Jeugdwerkloosheidspercentage vs. NEET-percentage

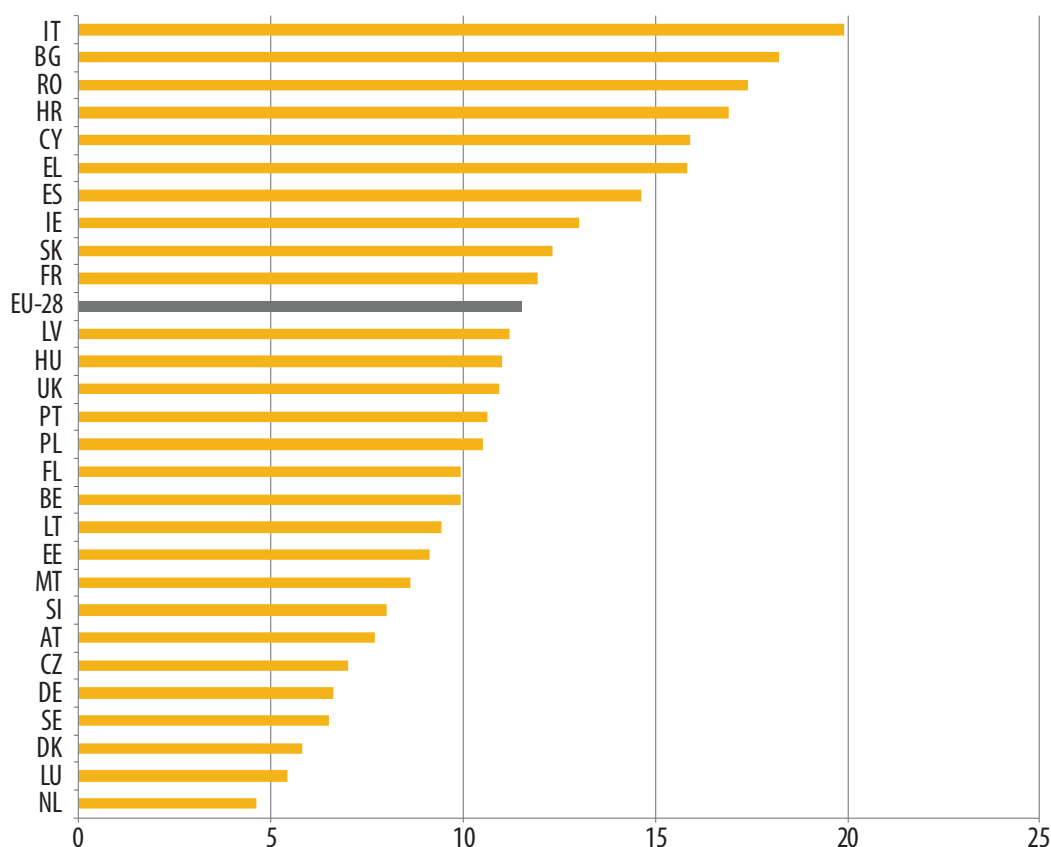

Bron: Europese Rekenkamer.

49. Tussen 2008 en 2013 steeg op het niveau van de EU-28 het NEET-percentage met 2,1 p.p. naar 13,0 %. Vervolgens daalde het met 1,5 p.p. naar 11,5 % in 2016. De situatie varieert op lidstaatniveau. Zoals blijkt uit figuur 9, registreerden in 2016 tien lidstaten een NEET-percentage dat hoger was dan het gemiddelde van de EU-28. Italië (19,9 %), Bulgarije (18,2 %) en Roemenië (17,4 %) waren de lidstaten met de hoogste NEET-percentages in 2016.

50. Vanuit vergelijkend perspectief waren Cyprus (+6,0 p.p.), Roemenië (+5,8 p.p.) en Kroatië (+5,3 p.p.) de lidstaten die tussen 2008 en 2016 de grootste stijgingen registreerden.

Figuur 9 – NEET-percentage op lidstaatsniveau, 2016 (bron: Eurostat, yth_empl_150)

51. Het keerpunt kwam in 2013: bijna alle lidstaten bereikten hun maximale NEET-percentage in 2013 en daarna begon hun situatie geleidelijk te verbeteren.

52. In 2016 hadden echter slechts acht lidstaten een NEET-percentage dat lager was dan in 2013 (België, Denemarken, Ierland, Letland, Luxemburg, Hongarije, Zweden en het Verenigd Koninkrijk).

Arbeidsparticipatie van jongeren

53. Terwijl de indicatoren waar we tot nu toe naar hebben gekeken, een overzicht bieden van jonge werklozen of de inactieve bevolking, geeft de jongerenarbeidsparticipatie-indicator inzicht in de vraag of het percentage jongeren met een baan al dan niet stijgt. De arbeidsparticipatie van jongeren wordt berekend als het percentage werkende jongeren ten opzichte van de totale jongerenpopulatie (zie figuur 10).

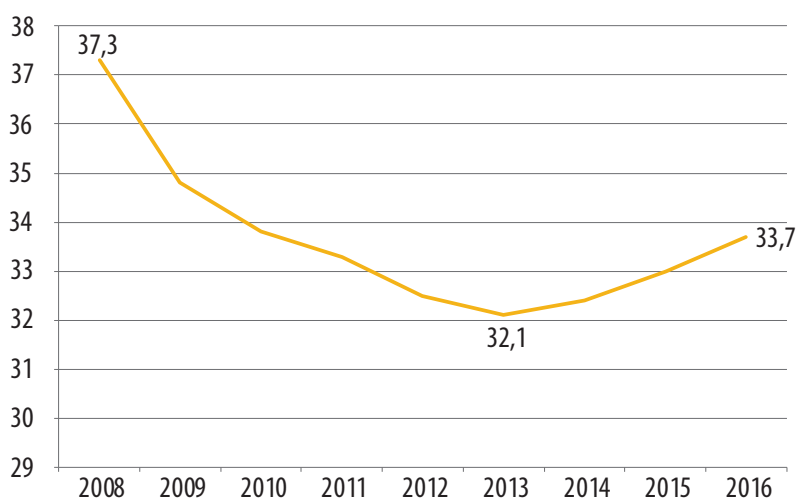
Figuur 10 – Uitleg van de arbeidsparticipatie van jongeren

Arbeidsparticipatie van jongeren werkenden/jongerenpopulatie

54. Op het niveau van de EU-28 is het verschil tussen 2008 en 2016 nog steeds negatief, hoewel er sinds 2013 geringe tekenen van verbetering zijn vastgesteld. In 2008 bedroeg de jeugdwerkloosheid 37,3 % en in 2016 was deze 3,6 p.p. lager (33,7 %, zie figuur 11).

Figuur 11 – Arbeidsparticipatie van jongeren, 2008-2016 (bron: Eurostat, yth_empl_020)

55. Opnieuw verschilt de situatie aanzienlijk op lidstaatsniveau: terwijl bij slechts 9 lidstaten (Denemarken, Duitsland, Estland, Malta, Nederland, Oostenrijk, Finland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk) de arbeidsparticipatie van jongeren boven het gemiddelde van de EU-28 lag, kende de overgrote meerderheid (de overige 19 lidstaten) een participatie die onder het gemiddelde lag.

56. In vier lidstaten (Bulgarije, Griekenland, Spanje en Italië) ligt de arbeidsparticipatie van jongeren onder de 20 %, wat betekent dat slechts één of minder dan één op de vijf jongeren een baan heeft.

57. Om een vergelijking te maken: in 2016 was in slechts zeven lidstaten de situatie beter dan in 2008, namelijk in de Tsjechische Republiek, Estland, Litouwen, Luxemburg, Hongarije, Polen en Zweden.

58. De situatie wordt verder gecompliceerd door het hoge percentage tijdelijke contracten⁴¹ onder werkende jongeren in verschillende lidstaten. Tijdelijke contracten zijn een belangrijke stap in de overgang van onderwijs naar de arbeidsmarkt. De relatief hoge percentages tijdelijke dienstverbanden onder jongeren kunnen ook als indicator van loopbaanonzekerheid worden gezien⁴².

59. Op het niveau van de EU-28 maakten jonge tijdelijke werknemers 43,8 % van het totale aantal werknemers uit. In tien lidstaten was het aandeel jongeren met tijdelijk werk zelfs nog hoger. Dit is het geval voor Duitsland, Spanje, Frankrijk, Italië, Kroatië, Nederland, Polen, Portugal, Slovenië en Zweden.

41 Een tijdelijk contract is een overeenkomst voor bepaalde tijd die zal aflopen als aan bepaalde objectieve criteria is voldaan, zoals de afronding van een taak of de terugkeer van de werknemer die tijdelijk vervangen is (Eurostat).

42 Europese Commissie (2015), [EU-verslag over jeugdzaken 2015](#).

DEEL II – Overzicht van door de HCI's verrichte werkzaamheden

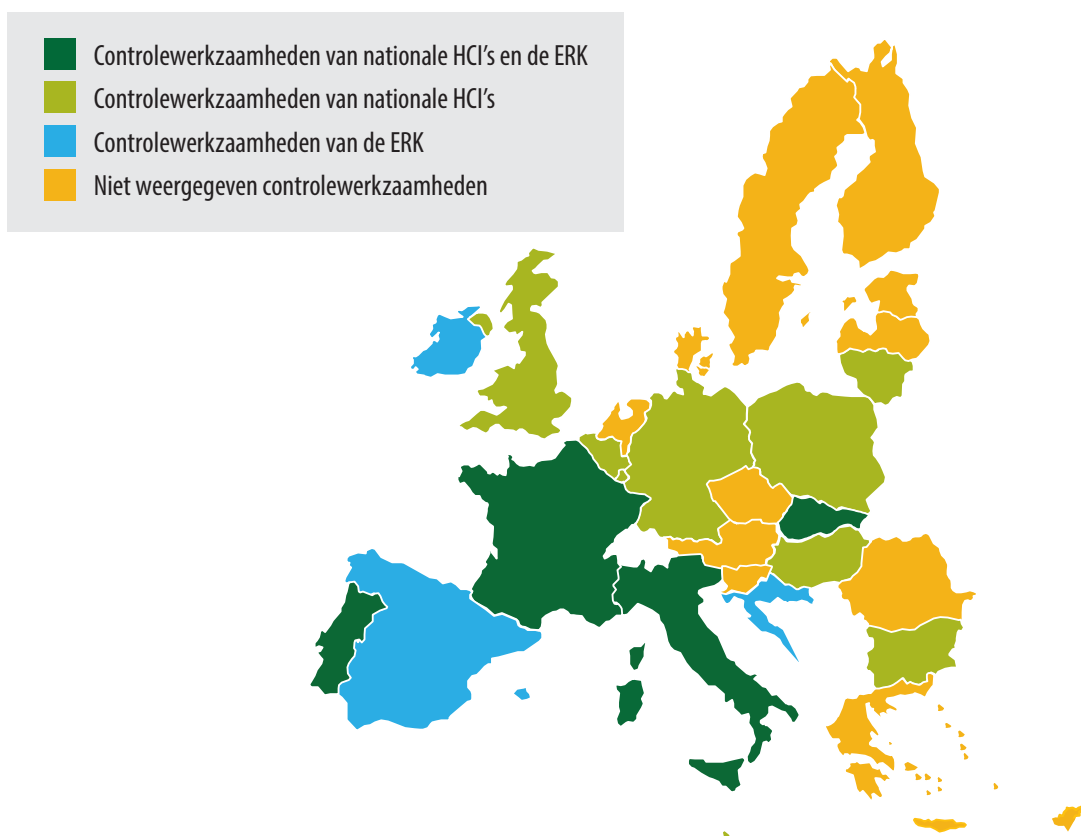
31

Inleiding

60. Jeugdwerkloosheid staat terecht bijna bovenaan de agenda van de Europese Commissie en de regeringen van veel lidstaten. De aandacht voor jeugdwerkloosheid heeft de aanzet gegeven tot veel initiatieven op nationaal en EU-niveau. Bij deze initiatieven is een breed scala aan belanghebbenden betrokken die zich bezighouden met onderwijs en sociale diensten. Deze belangstelling heeft ook geleid tot de mobilisatie van een grote hoeveelheid overheidsfinanciering die ten doel heeft de kansen van jongeren op een baan te verbeteren. Het groeiende aantal programma's voor de aanpak van jeugdwerkloosheid en de overheidsmiddelen die hierin worden geïnvesteerd hebben ertoe geleid dat HCI's deze soorten maatregelen in hun werkzaamheden opnemen.

61. Dit deel van het controlecompendium bevat een samenvatting van de resultaten van geselecteerde controles die de afgelopen vier jaar door de HCI's van dertien lidstaten⁴³ en de Europese Rekenkamer zijn uitgevoerd. De ERK heeft haar eigen controle in zeven lidstaten verricht⁴⁴. De geografische spreiding van de controles in het compendium is in figuur 12 weergegeven.

Figuur 12 – In het compendium opgenomen werkzaamheden van de HCI's van de Europese Unie

43 België, Bulgarije, Duitsland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Litouwen, Luxemburg, Malta, Polen, Portugal, Slowakije, Verenigd Koninkrijk.

44 Ierland, Spanje, Frankrijk, Kroatië, Italië, Portugal en Slowakije.

62. Bij de in dit compendium besproken controles werden kwesties behandeld die van invloed waren op het beleid en de projecten in kwestie, of ze omvatten belangrijke prestatiebeoordelingsaspecten. Dit betekent dat de HCI's zich richtten op de doelmatigheid, doeltreffendheid en/of zuinigheid van de uitgevoerde beleidslijnen, programma's en projecten.

Controlemethodologie

63. De HCI's verrichten hun controles in overeenstemming met internationale controlenormen (ISSAI's) en op nationaal niveau ontwikkelde relevante uitvoeringsnormen om de kwaliteit van hun controlewerkzaamheden en -verslagen te waarborgen.

64. De controlemethodologie en -procedures werden individueel geselecteerd en toegepast om ervoor te zorgen dat de controletaak zo doeltreffend mogelijk werd uitgevoerd. Voor zover relevant en vereist door de verdeling van bevoegdheden binnen de lidstaat voerden de HCI's hun controles uit in samenwerking met regionale controle-instellingen. Twee van de in dit verslag besproken controles werden verricht in het kader van een internationaal gecoördineerde controle (zie de bijdragen van de Bulgaarse en de Hongaarse HCI).

65. Voor zover relevant evalueerden controleurs EU-beleid en de toepassing van het wettelijk kader in de lidstaten, en onderzochten ze voor de nationale context specifieke controle-informatie. Een belangrijk onderdeel van het werk was de analyse van grote gegevensreeksen (Hongarije, Luxemburg en Slowakije). Verder namen de HCI's middelen onder de loop die uit nationale begrotingen waren toegewezen.

66. Sommige controles omvatten een internationale analyse. Zo analyseerde de Franse HCI de uitvoering van hulp in zeven regio's en vergeleek die met vergelijkbare uitgaven in Duitsland, Zwitserland, Denemarken, Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

67. De analyse van documenten werd aangevuld door interviews met de desbetreffende nationale en regionale autoriteiten. De controleurs interviewden ook personen die gebruik hadden gemaakt van werkgelegenheidsmaatregelen. Er werden enquêtes gehouden om een breder spectrum van meningen te verkrijgen en meer respondenten te bereiken.

Gecontroleerde periode

68. De effecten van structuurmaatregelen en de impact van programma's zijn vaak moeilijk te controleren in een vroeg stadium. De in dit compendium bestreken controles waren gericht op meerjarige programma's die tussen 2010 en 2016 werden uitgevoerd en doorgaans een periode van drie jaar bestreken.

69. In de volgende **tabel** is een overzicht te vinden van de belangrijkste doelstelling/focus van de controlewerkzaamheden van de HCI's. Bij sommige controles werden twee of meer van deze aandachtsgebieden gecombineerd. Zo werd de evaluatie van werkgelegenheidsprogramma's vaak aangevuld door een beoordeling van beleidsdoelstellingen en het desbetreffende monitoringsysteem. Drie van deze controles (Malta, Portugal en de ERK) omvatten een controle van het ESF of het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO). De reden hiervoor was dat structuurfondsen vaak zijn gebruikt om de effecten van de nationale programma's te versterken.

70. Naast de bovenstaande controles betroffen twee controles specifieke projecten waarbij banen in de overheidssector rechtstreeks aan jongeren werden aangeboden (Italië, Polen). Het betrof leerlingplaatsen bij overheidsinstanties of de bescherming van cultureel erfgoed.

Tabel – Overzicht van de controlewerkzaamheden van Europese HCI's die in dit controlecompendium zijn opgenomen

HCI	Naam van de controle	Belangrijkste aandachtsgebied					
		Uitvoering van het werkgelegenheidsbeleid	Onderwijssysteem	Ondersteuning bij het vinden van een baan	Monitoringsysteem	Projecten voor directe werkgelegenheid	EU-middelen
België	Afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt		✓				
Bulgarije	Monitoring van het carrièreverloop en de migratie van academici	✓			✓		
Duitsland	Ondersteuning van jongeren met vaardigheidslacunes	✓		✓			
Frankrijk	Toegang tot het arbeidsproces voor jongeren – uitzetten van trajecten, aanpassen van staatssteun	✓		✓			
Italië	Controle van het nationale project “500 jongeren voor cultuur”					✓	
Litouwen	Gebruikmaken van mogelijkheden tot het volgen van een beroepsopleiding	✓	✓				
Luxemburg	Speciale verslagen van 2011 en 2014 over maatregelen ter bestrijding van werkloosheid			✓	✓		
Hongarije	Gecoördineerde controle van het systeem voor het volgen van de loopbaan van afgestudeerden				✓		
Malta	Bijdrage van de structuurfondsen aan de Europa 2020-strategie op het gebied van werkgelegenheid en onderwijs	✓			✓		✓
Polen	Stages en werkervaringsplekken voor werklozen bij overheidsdiensten					✓	
Portugal	Controle van het strategische plan om de inzetbaarheid van jongeren te bevorderen – “Impulso Jovem”	✓		✓	✓		✓
Slowakije	Controle van de doelmatige en doeltreffende gebruikmaking van uit de nationale begroting toegewezen middelen om afgestudeerden van geselecteerde universiteiten voor te bereiden op de arbeidsmarkt, en van de resultaten van geselecteerde economische indicatoren en in het leer- en onderwijsproces toegepaste indicatoren		✓				
Verenigd Koninkrijk	Waarde toevoegen via het leerlingstelselprogramma		✓	✓			
Europese Rekenkamer	Jeugdwerkloosheid – heeft het EU-beleid een verschil gemaakt? Een evaluatie van de jongerengarantie en het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief	✓			✓		✓

Uitvoering van werkgelegenheidsbeleid

Controledoelstellingen

71. Zeven HCI's controleerden de uitvoering van werkgelegenheidsbeleid of -programma's. In de meeste gevallen verifieerden ze of de relevante wetgeving doeltreffend was en de mogelijkheid bood om passende steun te verlenen aan nauwkeurig omschreven doelgroepen. Ook gingen ze de werking van de bestaande beheers-, monitoring- en controlesystemen na.

72. In drie gevallen beoordeelden de HCI's of de EU-steun die via de operationele programma's van de lidstaten werd verstrekt, doeltreffend was opgezet en uitgevoerd, en bijdroeg tot de uitvoering van de strategische doelstellingen van de EU op het gebied van werkgelegenheid en onderwijs (de Europa 2020-strategie).

Belangrijkste controle-opmerkingen

73. De doeltreffendheid en doelmatigheid van gecontroleerde programma's en maatregelen varieerde aanzienlijk. Kwesties die bij het ene project als problematisch werden beschouwd, deden geen vragen rijzen bij andere projecten.

74. De controleurs constateerden dat bij nationale regelingen soms geen rekening was gehouden met de echte behoeften van jongeren of met de ervaringen die met eerdere regelingen waren opgedaan. Daarom liep de doelmatigheid van de staatssteun voor jonge werkzoekenden sterk uiteen. Uit één controle bleek dat intensieve en kortetermijnbenaderingen effectiever zijn dan langdurige steun.

75. Veel spelers op de arbeidsmarkt boden ondersteuning en oplossingen voor jongeren, waardoor er te veel regelingen werden ingevoerd. Soms concurreerden nieuwe maatregelen met bestaande en aantrekkelijkere alternatieven. Dit leidde tot situaties waarin leerlingen die werden ondersteund in het kader van een basisopleiding gebruikmaakten van meer steunregelingen. Daarnaast konden de verantwoordelijke autoriteiten niet uitleggen waarom dusdanig overlappende steun nodig was. Hieruit blijkt dat arbeidsbureaus verzuimden na te gaan of in alle gevallen aan de selectiecriteria voor opleidingsondersteuning was voldaan. In een ander geval concludeerden de controleurs dat de financiering van arbeidsbureaus gebaseerd moet zijn op hun prestaties en de aard van de doelgroepen.

76. In sommige gevallen berustten het beheer, de monitoring en controle van programma's en maatregelen niet op een efficiënt informatie- en beheerssysteem. Controleurs zetten ook vraagtekens bij de hoeveelheid middelen die lidstaten toewezen voor de uitvoering van bepaalde maatregelen. Ten slotte leidden gebreken in beheersinformatiesystemen ertoe dat een deel van de uitvoeringsmaatregelen weinig samenhang vertoonde met die welke waren gepland.

Aanpassing van onderwijssystemen

Controledoelstellingen

77. Bij vier controles werd het probleem van jeugdwerkloosheid geanalyseerd vanuit het perspectief van de doeltreffendheid van onderwijssystemen. Hierbij ging het met name om de afstemming van de opdracht, planning en inhoud van curricula op de daadwerkelijke behoeften van de arbeidsmarkt.

78. In één geval gingen de controleurs na of opleidingscentra voorzagen in de behoeften van de arbeidsmarkt en of er naar behoren gebruik van werd gemaakt. In een ander geval controleerden ze het doelmatig gebruik van overheidsmiddelen – het verband tussen het aantal universiteitsstudenten en de uit de nationale begroting toegewezen subsidies. De bijdrage van subsidies aan het succes van afgestudeerden op de arbeidsmarkt maakte deel uit van deze evaluatie.

Belangrijkste controle-opmerkingen

79. De resultaten van de voor het middelbaar onderwijs ontwikkelde actieplannen waren beperkt doordat goed uitgewerkte criteria ontbraken. Als gevolg daarvan bleef het aantal cursussen dat met succes was afgestemd op de behoeften van de markt beperkt. Controleurs constateerden dat sommige kwalificatienormen en onderwijsinstrumenten inconsistent of onverenigbaar waren. Bovendien waren er weinig prikkels om dergelijke cursussen aan te bieden.

80. In Litouwen stelden de controleurs vast dat ondanks de investeringen ter verbetering van de opleidingsinfrastructuur bij de helft van de gecontroleerde organen het aantal studenten in de voorafgaande twee jaar niet was toegenomen. Dit was ten dele te wijten aan het feit dat meer dan de helft van deze centra minder dan vijf uur per dag werd gebruikt.

81. De controleurs in Slowakije constateerden dat de universiteiten te veel afgestudeerden afleverden die geen werk konden vinden in hun studierichting en dat er niet voldoende correlatie was met de behoeften van de arbeidsmarkt. Dit gold met name voor het financieringsstelsel voor hoger onderwijs. In plaats van de financiering van universiteiten te baseren op het succes van hun afgestudeerden op de arbeidsmarkt, werden de meeste middelen louter toegewezen op grond van het aantal ingeschreven studenten.

82. Er waren echter ook positieve bevindingen. Werkgevers in sommige lidstaten (België, het Verenigd Koninkrijk) waren over het algemeen tevreden over de kwaliteit van arbeidsmarktgeoriënteerde opleidingen. In sommige gevallen waardeerden ook de studenten de curricula: in een in Slowakije gehouden enquête gaven bijna alle afgestudeerden aan dat ze zeer grote waardering hadden voor de kwaliteit van hun universitaire studie, ook als zou slechts de helft opnieuw voor dezelfde studie kiezen. Anderzijds waren leerlingen in het Verenigd Koninkrijk minder positief over de kwaliteit van de opleiding.

Verbetering van maatregelen voor het vinden van werk

Controledoelstellingen

83. In de vijf controles waarbij de capaciteit werd beoordeeld van banencentra en vergelijkbare projecten voor het faciliteren van werkervaringsplekken (bijv. het leerlingstelselprogramma in het Verenigd Koninkrijk) richtten de HCI's zich op de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de initiatieven ter bevordering van de werkgelegenheid voor jongeren.

84. Deze controles bestreken vaak meer kwesties, zoals de toereikendheid van beleidskaders en de relevante monitoringsystemen. Daarom zijn bepaalde opmerkingen in andere gedeelten van deze analyse ook relevant voor dit deel.

Belangrijkste controle-opmerkingen

85. Het was moeilijk om de resultaten van de controles te beoordelen omdat het verband tussen de maatregelen en de inzetbaarheid van de deelnemers vaak moeilijk vast te stellen was. De doelmatigheid van de staatssteun voor jonge werkzoekenden liep sterk uiteen. Zo constateerden de controleurs van de Luxemburgse HCI dat er geen conclusies konden worden getrokken uit de verzamelde gegevens omdat er geen indicatie was van de inzetbaarheid van werkzoekenden. De Franse controleurs merkten op dat de doelmatigheid van staatssteun voor jonge werkzoekenden sterk varieerde en dat regionale belanghebbenden hun krachten moesten bundelen om doeltreffender samen te werken en de follow-up voor jonge werklozen moesten verbeteren.

86. Uit een in Portugal verrichte controle bleek dat de beheers- en controlemaatregelen in het plan ter verbetering van de werkgelegenheid voor jongeren niet berustte op een doelmatige aggregatie van gegevens en een geschikt beheerssysteem. Als gevolg daarvan werden bij de uitvoering de verwachte doelstellingen bij lange na niet verwezenlijkt vanwege vertragingen en concurrentie met andere bestaande en aantrekkelijkere stageprogramma's.

87. Wat betreft een in het Verenigd Koninkrijk gecontroleerd programma voor leerlingplaatsen had het verantwoordelijke ministerie niet vastgelegd hoe zij de stijging van het aantal leerlingplaatsen zou benutten om te zorgen voor verbeteringen in de productiviteit. De ontwikkeling van nieuwe opleidingsnormen had van werkgevers veel middelen gevergd en had langer geduurd dan gepland. Terwijl werkgevers meldden dat ze zeer tevreden waren over de kwaliteit van de aangeboden opleidingen en de voordelen daarvan, hadden de leerlingen een minder optimistisch beeld van de kwaliteit van de opleiding. Daarnaast was de Britse onderwijsinspectie van oordeel dat ongeveer een vijfde van de aanbieders hun opleidingskwaliteit moest verbeteren.

Monitoringsystemen

Controledoelstellingen

88. Monitoring en het beheer van verzamelde gegevens zijn van essentieel belang voor empirisch onderbouwde besluitvormingsprocessen. Deze maken het mogelijk de huidige stand van zaken van beleid of een programma adequaat te beoordelen en zijn onmisbaar voor het nemen van besluiten over toekomstige verbeteringen.

89. Controles van de Bulgaarse en de Hongaarse HCI waren gericht op monitoringmaatregelen voor de follow-up van loopbanen van afgestudeerden. De HCI's beoordeelden de doeltreffendheid van regelingen om de loopbanen en migratie van academici te monitoren.

90. Bij andere controles werd gecontroleerd of de bestaande monitoringsystemen naar behoren waren ingevoerd en accurate en betrouwbare beheersinformatie konden verschaffen. Deugdelijke monitoring werd beschouwd als onmisbaar voor de opzet van een beslissingsondersteunend instrument dat feedback leverde aan onderwijsinstellingen die opleiding op maat aanboden. Deugdelijke informatie was ook vereist om jongeren te helpen zich te oriënteren bij hun beroepskeuzes.

Belangrijkste controle-opmerkingen

91. Het opzetten van een deugdelijk en betrouwbaar monitoringsysteem in een complexe omgeving is een lastige opgave. In sommige gevallen werden monitoringsystemen doeltreffend gebruikt. Hieruit bleek dan ook dat de desbetreffende organisaties hun taken goed uitvoerden, in overeenstemming met de streefdoelen voor alle projectstadia. Dergelijke systemen boden doeltreffende ondersteuning voor het besluitvormingsproces door bijvoorbeeld gegevens te leveren met betrekking tot de aard van de banen van afgestudeerden. Dankzij betrouwbare informatie bereikten of overtroffen sommige onderwijsinstellingen de vereiste doelstellingen.

92. Ondanks de inspanningen van de bevoegde autoriteiten en de geboekte resultaten troffen de HCI's ook minder succesvolle gevallen aan waarin de maatregelen niet altijd doeltreffend waren. Deze fouten en tekortkomingen kunnen als volgt worden ingedeeld:

- onjuist ontwerp: procedures en verantwoordelijkheden voor de verzameling, vergelijking, analyse en beoordeling van deelnemergegevens waren niet nauwkeurig beschreven. Zo was het onduidelijk hoeveel nationale middelen de lidstaten hadden toegewezen aan bepaalde maatregelen. Bovendien konden er geen conclusies worden getrokken uit de cijfers omdat die geen indicatie bevatten van de inzetbaarheid van werkzoekenden;
- onjuist gebruik: het beheer, de monitoring en controle van bepaalde maatregelen werden niet ondersteund door een efficiënt informatieaggregatie- en beheerssysteem. Als gevolg daarvan werd er bij de vaststelling van bijvoorbeeld het aantal studenten dat zou worden toegelaten tot universitaire opleidingen geen gebruik gemaakt van gegevens;

- o verouderde of irrelevante gegevens: werkzaamheden ten behoeve van het vaststellen van prestatie-indicatoren werden alleen uitgevoerd in de eerste fasen. Bepaalde categorieën afgestudeerden konden in beperkte mate worden gevolgd. Fragmentarische en onvolledige gegevens hadden een negatief effect op het vermogen om de eerste beoordelingen van maatregelen ten behoeve van de werkgelegenheid voor jongeren te actualiseren.

Programma's voor directe banen

Controledoelstellingen

93. Bij dit laatste soort gecontroleerde projecten werd jongeren direct een baan aangeboden. Bij het ene project (in Polen) werden leerlingplaatsen bij overheidsdiensten aangeboden en bij het andere banen voor de instandhouding van Italiaans cultureel erfgoed. In beide gevallen beoordeelden de controleurs hoe de projecten waren uitgevoerd en wat de resultaten ervan waren.

Belangrijkste controle-opmerkingen

94. De aanwerving voor leerlingplaatsen in Polen was niet transparant – de meeste overheidsinstanties publiceerden geen informatie over vacatures en aanwervingsprocedures op hun website. Bovendien waren sommige niet voorbereid op grotere aantallen leerlingen en soms kregen deelnemers de simpelste klusjes, zoals kopiëren. Daarnaast functioneerde het mentorsysteem niet altijd goed: er waren gevallen waarin een mentor verantwoordelijk was voor buitensporige aantallen leerlingen, wat betekende dat de begeleiding soms niets voorstelde.

95. Het cultureelerfgoedproject werd ingevoerd in overeenstemming met de doelstellingen om jongeren op te leiden en cultureel erfgoed te herstellen, vaak door het opnieuw opstarten van afgeblazen initiatieven. De controleurs waren ook kritisch over de complexiteit van de regels en bureaucratische procedures, onvoldoende of verouderde apparatuur, ontoereikende financiering en onvoldoende tijd voor de afronding van complexe taken. In sommige gevallen was er een groot verloop van leerlingen, wat resulteerde in een hogere werkbelasting en personeelstekorten.

96. In het algemeen werden de projecten over de hele linie positief ontvangen en waardeerden deelnemers aan beide projecten de kans die ze hadden gekregen.

Publiciteit

97. Alle verslagen in dit compendium werden gepubliceerd op de desbetreffende websites van de HCI's. Om de mediarespons te vergroten werd de publicatie van verslagen doorgaans aangevuld met persberichten.

98. De communicatieaanpak van sommige HCI's omvatte presentaties aan de belangrijkste belanghebbenden, in de regel nationale parlementen of gespecialiseerde commissies daarvan, en relevante overheidsorganen en -agentschappen.

99. Naar aanleiding daarvan presenteerden sommige HCI's hun verslagen tijdens internationale conferenties en seminars. Dit gebeurde doorgaans in gevallen waarin gebruik was gemaakt van EU-middelen of waarin de controle was verricht in het kader van internationale samenwerking.

Follow-up van controles

100. Alle HCI's geven in beginsel en als goede praktijk follow-up aan hun aanbevelingen. De aanpak hangt af van de interne regels van iedere HCI. De follow-up kan plaatsvinden door de uitvoering van iedere aanbeveling te volgen of in het kader van een andere controletaak.

101. In de regel vond de follow-up zes maanden tot drie jaar plaats na het verstrijken van de uitvoeringstermijn van de aanbevelingen, in overeenstemming met de interne regels van de HCI's. Sommige HCI's geven follow-up aan hun controles zonder zich te verbinden tot een bepaalde termijn.

102. Wat betreft de verslagen in dit compendium had één HCI de follow-upcontrole al uitgevoerd en is een andere van plan in dit verband verdere testen uit te voeren.

Europese Rekenkamer

Jeugdwerkloosheid – heeft het EU-beleid een verschil gemaakt? Een evaluatie van de jongerengarantie en het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief

Overzicht

103. In dit verslag wordt onderzocht welke vorderingen zijn geboekt met de EU-jongerengarantie, die werd vastgesteld bij een aanbeveling van de Raad om te waarborgen dat jongeren tot 25 jaar een aanbieding krijgen voor een baan, onderwijs, een plaats in het leerlingstelsel of een stage binnen vier maanden nadat zij het onderwijs hebben verlaten of hun baan zijn kwijtgeraakt. Ook wordt hierin het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief (YEI) geëvalueerd, dat degenen die de meeste problemen ondervonden meer financiële steun bood. Bij de controle werd geconstateerd dat de vooruitgang beperkt was en dat de resultaten achterbleven bij de verwachtingen.

104. De YEI beschikt over een goedgekeurde begroting van 6,4 miljard euro, bestaande uit een specifieke, nieuwe begrotingslijn van 3,2 miljard euro, waar eenzelfde bedrag van 3,2 miljard euro aan nationale toewijzingen uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) bovenop komt.

Hoe de controle werd uitgevoerd

105. De belangrijkste gecontroleerden waren de Europese Commissie en de uitvoeringsorganen in zeven lidstaten: Ierland, Spanje, Frankrijk, Kroatië, Italië, Portugal en Slowakije. De gecontroleerde organen waren onder meer rechtstreeks betrokken bij de uitvoering van de jongerengarantieprogramma's en/of het beheer van operationele YEI-programma's en ESF-programma's die gericht waren op jeugdwerkloosheid.

106. Controle-informatie werd verkregen uit onderzoeken op stukken op EU- en nationaal niveau en uit interviews met de verantwoordelijke nationale autoriteiten. De controleurs verrichtten een analyse van de verzamelde controle-informatie en een onderzoek van een steekproef van individuele personen die gebruik hadden gemaakt van gesubsidieerde YEI-aanbiedingen.

107. In totaal werden 190 manweken besteed aan de taak, vanaf de planning tot aan de publicatie. Het controleteam bestond uit een taakleider en negen ondersteunende controleurs. Het team was zodanig samengesteld dat de controleurs in alle geselecteerde lidstaten controleprocedures konden uitvoeren.

108. De controle werd tussen september 2015 en maart 2017 verricht.

Belangrijkste opmerkingen

109. Hoewel de zeven bezochte lidstaten vooruitgang hadden geboekt met de uitvoering van de jongerengarantie en er enkele resultaten waren bereikt, bleef de situatie ten tijde van de controle – meer dan drie jaar na de vaststelling van de aanbeveling van de Raad – achter bij de aanvankelijke verwachtingen die waren gewekt bij de inwerkingstelling van de jongerengarantie, die erop gericht was dat alle NEET-jongeren (jongeren die geen werk hebben en geen onderwijs of opleiding volgen) binnen vier maanden een deugdelijke aanbieding van een baan, stage, plaats in het leerlingstelsel of voortgezette opleiding kregen.

110. Geen van de bezochte lidstaten had er tot dusver voor gezorgd dat alle NEET-jongeren de gelegenheid hadden gekregen om binnen vier maanden een aanbieding te accepteren, of had hen geholpen op duurzame wijze de arbeidsmarkt te betreden. Eén belangrijke factor die hiertoe bijdraagt, is dat het onmogelijk was de hele NEET-populatie te bereiken met enkel de uit de EU-begroting beschikbare middelen.

111. Het was ook onduidelijk hoeveel nationale middelen de lidstaten hadden toegewezen aan de uitvoering van de jongerengarantie.

112. Bovendien werd bij de controle geconcludeerd dat de bijdrage van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de jongerengarantie in de vijf bezochte lidstaten ten tijde van de controle zeer beperkt was.

Aanbevelingen

113. Enkele van de belangrijkste punten die aan de orde worden gesteld, zijn dat de lidstaten en de Commissie:

- de verwachtingen in goede banen leiden door realistische en haalbare doelstellingen en streefdoelen vast te stellen;
- evaluaties van tekorten en marktanalyses verrichten alvorens de regelingen op te zetten, en
- hun monitoring- en rapportagesystemen verbeteren.

Daarnaast moeten de lidstaten:

- een volledig overzicht van de kosten van de jongerengarantie samenstellen en de regelingen afstemmen op de beschikbare financiering, en
- ervoor zorgen dat aanbiedingen aansluiten op het profiel van de deelnemers en de vraag op de arbeidsmarkt en tot werkgelegenheid leiden.

Ten slotte moet de Commissie:

- ervoor zorgen dat de lidstaten aantonen hoe door de EU gefinancierde maatregelen op het gebied van werkgelegenheid voor jongeren adequaat zullen voorzien in hun behoeften.

Publicatie en follow-up

114. Het verslag werd begin april 2017 gepubliceerd. In die tijd werden er voor de pers en de belanghebbenden briefings in Brussel georganiseerd. Vervolgens werd het eind april 2017 gepresenteerd aan de Commissie begrotingscontrole (CONT) en het Comité voor de werkgelegenheid (EMPL) van het Europees Parlement, evenals aan de Groep sociale vraagstukken van de Europese Raad.

115. Daarnaast werd er in mei 2017 een conferentie op hoog niveau georganiseerd bij het Europees Parlement in Brussel om de conclusies van het verslag te bespreken. Erkende deskundigen van EU-instellingen, beroepsbeoefenaars en jongeren- en werkgeversvertegenwoordigers, alsmede andere belanghebbenden uit de publieke en particuliere sector wisselden opvattingen en ideeën uit met betrekking tot de regelingen van de EU voor jongerenwerkgelegenheid en bespraken verdere stappen met betrekking tot maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid voor jongeren.

116. Als standaardprocedure wordt er drie jaar na publicatie van het verslag follow-up aan gegeven.

Verwachte impact

117. Het verslag en de daarin opgenomen aanbevelingen zijn bedoeld om bij te dragen tot beleidsverbeteringen op de volgende gebieden:

- beter ontwerp en betere gerichtheid van beleid en vaststelling van realistische doelstellingen op basis van een grondige behoefteanalyse van soortgelijke beleidsinitiatieven op EU-niveau in de toekomst;
- grotere transparantie van EU- en nationale overheidsmiddelen die zijn toegewezen aan de jongerengarantie in de lidstaten;
- gerichtere projectselectie in de lidstaten om beter te voorzien in de vastgestelde behoeften en individuele ondersteuning op maat te bieden die voorziet in de behoeften van de arbeidsmarkt, om zo de duurzaamheid van de behaalde resultaten te waarborgen; en
- uitgebreidere, tijdiger en robuustere gegevensverzamelingsmethoden in de lidstaten, zodat beleid kan worden geanalyseerd en wijzigingen kunnen worden doorgevoerd op basis van de verzamelde controle-informatie over reeds uitgevoerde projecten.

Belgisch Rekenhof

Cour des Comptes, Rechnungshof

Controleverslag over afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Overzicht

118. In 2014 verrichtte het Belgische Rekenhof een controle van de afstemming tussen het onderwijssysteem en de arbeidsmarkt. Het Rekenhof onderzocht de afstemming van het secundair onderwijs op de arbeidsmarkt, die nog niet optimaal was. Bij de grote opleidingen van de derde graad van het beroeps- en het technisch secundair onderwijs verlaten veel leerlingen de school met een op de arbeidsmarkt minder succesvolle kwalificatie. Hoewel het kwalificatiestructuurdecreet 2009 ten dele zorgde voor een betere afstemming, vormden de reikwijdte, de termijn en het gebrek aan informatie een probleem bij de uitvoering.

Hoe de controle werd uitgevoerd

119. De HCI baseerde haar doelmatigheidscontrole op de volgende vragen:

- Wat is het algemene beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt?
- Is het opleidingsaanbod afgestemd op de behoeften van de arbeidsmarkt?
- Is de inhoud van de opleiding gericht op wat studenten moeten weten en kunnen doen om een beroep uit te oefenen?

120. In de controle worden de afstemmingsproblematiek en het afstemmingsbeleid uiteengezet en twee aspecten belicht met betrekking tot de bepaling van de in de derde graad van het beroeps- en technisch secundair onderwijs onderwezen vakken, waaronder de programmatie en de inhoud. De HCI maakte gebruik van regelgeving, officiële documenten en bestanden van de administratie voor haar controle. Zij onderzocht de curricula voor 2007-2010, 2010-2014 en 2014-2015. Het controleteam van twee controleurs interviewde personeelsleden van het onderwijsdepartement, het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV), de onderwijsinspectie en het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi), alsmede zeven beroepssectoren.

Belangrijkste opmerkingen

Vlaams beleid voor onderwijs en de arbeidsmarkt

121. Het Vlaamse beleid voor de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt kent diverse luiken: het STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering en Mathematics), de Vlaamse kwalificatiestructuur, werkpleklernen, de consolidatie van leren en werken, de versterking van de beroepsopleidingen, de beroepskolom en de Regionale Technologische Centra. Tot dusver heeft het STEM-actieplan beperkte resultaten opgeleverd. Met het oog op de hervorming van het secundair onderwijs is de Vlaamse regering gestart met een screening van de opleidingen. In een beleidsnota 2009-2014 voor onderwijs werden voor zowel het secundair onderwijs als het hoger onderwijs specifieke tekorten en afstemmingsproblemen in relatie tot de arbeidsmarkt gesignaleerd.

Rol van de Vlaamse regering

122. De Vlaamse regering kan nieuwe opleidingen vastleggen in antwoord op maatschappelijke, onderwijskundige of technologische ontwikkelingen en arbeidsmarktbehoeften. De regering bepaalt op basis van bestaande behoeften de procedures en criteria voor de goedkeuring van nieuwe opleidingen en voorstellen worden ingediend bij een commissie van officiële afgevaardigden en deskundigen. De controleurs constateerden echter dat goed uitgewerkte criteria vaak ontbraken. Er zijn regels voor het opzetten en veranderen van opleidingen, maar geen dwingende bepalingen betreffende de omgang met verouderde opleidingen. Er worden twee soorten kwalificaties beschreven: beroeps- en onderwijskwalificaties.

Procedure en wetgeving

123. Iedere deelnemer aan de arbeidsmarkt kan voorstellen voor nieuwe opleidingen indienen bij de valideringscommissie. In 2006 besloot de regering om het secundair onderwijs te evalueren door alle studiegebieden te screenen en het bestaande opleidingsaanbod te rationaliseren. Op basis van Europese sleutelcompetenties werd een masterplan voor de hervorming van het secundair onderwijs opgesteld waarin nieuwe opleidingen werden opgenomen met geactualiseerde inhoud ter verbetering van de afstemming, en waarbij onderwijsvormen werden vervangen door studiegebieden, maar de gradenstructuur werd behouden. De huidige wetgeving is gericht op de oriëntatie van nieuwe opleidingen op de arbeidsmarkt. De HCI stelde echter vast dat het aanbod van succesvolle arbeidsmarktgerichte opleidingen beperkt was. Verder constateerde zij dat de Vlaamse regering weinig stimulansen bood voor het aanbieden van dergelijke opleidingen. In de toekomst zullen onderwijskwalificaties gebaseerd zijn op specifieke eindtermen en beroepskwalificaties, zodat scholen en instellingen geen opleidingen aanbieden waar geen vraag naar is op de arbeidsmarkt.

124. De HCI concludeerde dat de beroepssectoren in het algemeen tevreden zijn over de kwaliteit van arbeidsmarktgerichte opleiding; zij meldden soms kwalitatieve tekorten en vooral een gebrek aan technici die het secundair onderwijs hadden afgerond.

125. De Vlaamse regering wilde opleidingen beter afstemmen op de arbeidsmarkt door het in 2011 gewijzigde kwalificatiestructuurdecreet van 2009 volledig uit te voeren en door het STEM-actieplan toe te passen, dat op lange termijn naar verwachting betere resultaten zal opleveren. Tot op heden kent het decreet echter een trage uitvoering en ook na de wijziging ervan blijft het bezwaren oproepen.

Aanbevelingen

- De Vlaamse regering en administratie moeten de screenings van opleidingen voortzetten teneinde een duidelijk oordeel te kunnen vormen over de relevantie ervan voor de huidige arbeidsmarkt;
- de regering moet verouderde opleidingen actualiseren of schrappen;
- de regering moet een decretale regeling invoeren die ervoor zorgt dat scholen hun arbeidsmarktgerichte opleidingen die onvoldoende afgestemd zijn op de arbeidsmarkt, schrappen, en scholen stimuleren opleidingen aan te bieden waaraan behoefte is;
- wettelijke regels inzake kwalificaties moeten een voldoende groot draagvlak hebben;
- onderwijsverstrekkers moeten in een vroeger stadium worden betrokken bij de totstandkoming van beroepskwalificaties;
- de regering kan nagaan of het gebruik van descriptorelementen voor de eindtermen aangewezen is;
- de regering moet maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de relevantie van beroepskwalificaties op een deugdelijke manier wordt aangetoond;
- door de Vlaamse autoriteiten gevalideerde beroepscompetentieprofielen moeten volledig zijn en in de behoeften voorzien.

Publicatie en follow-up

126. Het controleverslag werd aan het Vlaamse parlement gepresenteerd en in november 2014 gepubliceerd. Het verslag en persbericht zijn beschikbaar op de website van de HCI (www.rekenhof.be).

127. De minister van Onderwijs onderschreef het verslag en vroeg waarom het volgens de HCI niet duidelijk is hoe de competentiegerichte benadering en de descriptorelementen toepasbaar zijn op de persoonlijke vorming en vroeg zich af of onderwijspartners vroeg kunnen worden betrokken bij de totstandkoming van beroepskwalificaties. Ze verklaarde ook dat een alomvattende aanpak nodig is voor het wijzigen van het opleidingsaanbod.

Verwachte impact

128. De uitgevoerde aanbevelingen zullen naar verwachting bijdragen tot een betere afstemming van het onderwijssysteem op de behoeften van de arbeidsmarkt. In de toekomst zullen eindtermen en beroepskwalificaties duidelijk moeten worden beschreven in de curricula. Deze competentiegerichte aanpak houdt echter ook risico's in en het is onduidelijk hoe deze aanpak past in de bredere missie van onderwijs als maatschappelijke en persoonlijke vorming.

Bulgaarse nationale rekenkamer

Сметна палата на Република България

Controle van de monitoring van het carrièreverloop en de migratie van academici

Overzicht

129. In dit controleverslag wordt de doeltreffendheid nagegaan van de regelingen voor het monitoren van het carrièreverloop en de migratie van academici.

130. De doelmatigheid van de monitoringactiviteiten werd beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- o duidelijke regels voor het bijhouden van de loopbanen van academici;
- o het systeem dat voor de monitoring van loopbanen was ingevoerd;
- o voorwaarden voor het monitoren van migratieprocessen;
- o de daadwerkelijke monitoring van die processen bij afgestudeerden van het hoger onderwijs.

Hoe de controle werd uitgevoerd

131. De controle bestreek de periode van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2015; onderzocht werden de maatregelen van tal van overheidsorganen en -instellingen voor de monitoring van het carrièreverloop van afgestudeerden en migratieprocessen.

Belangrijkste opmerkingen

132. In een aantal documenten op EU- en nationaal niveau wordt ingegaan op de noodzaak om informatie te verzamelen over het carrièreverloop van afgestudeerden. De huidige wettelijke instrumenten bepalen in beginsel dat de verschillende organen die belast zijn met de uitvoering van het beleid op het gebied van hoger onderwijs en werkgelegenheid door de uitwisseling van informatie moeten samenwerken, maar ze omvatten geen procedures of verantwoordelijkheden voor het verzamelen, vergelijken, analyseren en beoordelen van gegevens over afgestudeerden.

133. Universiteiten hebben systemen opgezet waarmee de loopbanen van afgestudeerden gevolgd en gemonitord kunnen worden. Bij de overgrote meerderheid van de universiteiten zijn de informatieverzamelingsmethoden en -bronnen niet solide genoeg, wat betekent dat de verzamelde gegevens niet volledig of actueel zijn.

134. Het rangordesysteem van Bulgaarse universiteiten is een betrouwbaar instrument voor het monitoren van de loopbanen van afgestudeerden, omdat het gegevens put uit objectieve, gecentraliseerde bronnen. Er bestaan beperkingen voor het volgen van bepaalde categorieën afgestudeerden: degenen die in het buitenland zijn afgestudeerd, degenen die geen sociale premies betalen en werklozen die niet bij een arbeidsbureau staan ingeschreven.

135. Omdat de door het rangordesysteem verschaft gegevens betrouwbaar zijn, kunnen ze veilig door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen worden gebruikt bij de vaststelling van financiering voor hoger onderwijs en het toelatingsbeleid, maar dit werd gedurende de gecontroleerde periode niet gedaan. In 2016 bracht het ministerie een koppeling tot stand tussen inschrijvingen bij de universiteit en carrièreverloop; dit hielp om de rol van het rangordesysteem in dit opzicht te verbeteren.

136. Het Europees Parlement en de Commissie hebben de ernst onderstreept van de problemen die asymmetrische mobiliteit en de “braindrain” voor lidstaten creëren en gewezen op de noodzaak om deze kwestie zowel nationaal als op EU-niveau aan te pakken. Het beleid van Bulgarije inzake het beheer van de migratieprocessen onder afgestudeerden is gericht op twee hoofdterreinen – het overtuigen van Bulgaarse expats om terug te keren en het aantrekken van hooggekwalficeerde buitenlanders naar het land – en is geformuleerd in een aantal strategische documenten.

137. Maatregelen om het verloop van carrières en de migratie van academici te monitoren zijn niet doeltreffend omdat:

- het beleid inzake de migratie van hooggekwalficeerde werknemers bijzonder versnipperd is;
- duidelijke doelstellingen, specifieke maatregelen of verantwoordelijkheden voor het volgen van de loopbanen van afgestudeerden ontbreken bij de organen die belast zijn met het beheer van migratieprocessen;
- er weinig regulering is van het verzamelen en analyseren op nationaal niveau van informatie over de migratie van werknemers;
- de systemen voor het monitoren van de migratie van afgestudeerden onbetrouwbaar zijn, zowel nationaal als op de betrokken afdelingen.

138. Ondanks bepaalde beperkingen blijkt het rangordesysteem van Bulgaarse universiteiten zeer doeltreffend voor het monitoren van het carrièreverloop van afgestudeerden op nationaal niveau.

Aanbevelingen

139. De controle resulteerde in de volgende aanbevelingen.

De **minister van Werkgelegenheid en Sociaal Beleid** moet:

- een impactanalyse verrichten van het beleid inzake het beheer van migratieprocessen onder hooggekwalificeerde werknemers en van de behoefte aan beleidswijzigingen;
- een analyse verrichten van:
 - de kenmerken en beperkingen van de informatie die beschikbaar is over de migratie van hooggekwalificeerde werknemers en de mogelijke manieren om het hoofd te bieden aan die beperkingen;
 - de mogelijkheden om een mechanisme op te zetten voor het verzamelen, uitwisselen en consolideren van informatie over de migratie van hooggekwalificeerde – Bulgaarse of uit het buitenland afkomstige – werknemers, en om een logisch verband vast te stellen;
- wetgeving opstellen waarbij een speciaal orgaan of speciale structuur wordt opgezet dat/die belast zal worden met het verzamelen en analyseren van informatie over arbeidsmigratieprocessen in Bulgarije;
- een nationaal systeem opzetten voor het monitoren van arbeidsmigratieprocessen, waaronder de migratie van academici;
- onderhandelen over een geschikt mechanisme voor de interministeriële en interdepartementale uitwisseling van informatie over arbeidsmigratie, waaronder die van hooggekwalificeerde werknemers, in het licht van de door de Commissie in 2016 vastgestelde “nieuwe vaardighedenagenda voor Europa” en Resolutie 2015/2281(INI) van het Europees Parlement.

De **minister van Onderwijs en Wetenschappen** moet:

- de indicatoren in het actieplan voor de uitvoering van de strategie voor de ontwikkeling van hoger onderwijs in de Republiek Bulgarije herzien;
- de specifieke kenmerken en doelstellingen van een nationaal stappenplan “onderwijs voor een carrière” vaststellen, samen met indicatoren voor het monitoren van de uitvoering ervan;
- wetgeving opstellen betreffende de werking van het rangordesysteem van Bulgaarse universiteiten om ervoor te zorgen dat het operationeel solide en betrouwbaar is;
- de functionaliteit van het register van APOSTILLE-certificaten verbeteren teneinde de capaciteit ervan uit te breiden tot het sorteren en extraheren van de gegevens die voor beleidsvorming nodig zijn;

- in het kader van de interministeriële commissie voor onderwijsaangelegenheden met betrekking tot Bulgaren die in het buitenland wonen, de uitvoering van het onderwijsbeleid ten aanzien van Bulgaarse gemeenschappen en personen in het buitenland monitoren wat betreft de uitkomsten van maatregelen om personen met wortels in Bulgarije aan te moedigen hun scholing voort te zetten op Bulgaarse universiteiten en zo de impact van deze maatregelen beoordelen;
- de minister van Arbeid en Sociaal Beleid bijstaan bij de in paragrafen 1 en 2 hierboven genoemde analyses.

Publicatie en follow-up

140. Het controleverslag werd bij een besluit van de Bulgaarse rekenkamer op 24 april 2017 vastgesteld en naar het nationale parlement verzonden; er werd ook een persbericht over gepubliceerd. Het verslag werd op 31 mei 2017 gepresenteerd bij een Europa 2020-seminar in Malta.

141. Follow-upcontroles van de aanbevelingen zullen na het verstrijken van de termijn voor de uitvoering ervan (april 2018) worden verricht.

Verwachte impact

142. De controle zal naar verwachting de doeltreffendheid van activiteiten voor de monitoring van het carrièreverloop en de migratie van academici verbeteren en de betrokken autoriteiten ondersteunen.

Duitse federale rekenkamer

Bundesrechnungshof

Controle van de steun voor jongeren met vaardigheidslacunes

Overzicht

143. Het Duitse federale arbeidsbureau verleent advies en financiële steun aan mensen die werk of een opleiding zoeken in Duitsland en koppelt die aan geschikte banen. Het is een autonoom overheidsagentschap dat wordt gefinancierd door bijdragen van werkgevers en werknemers, en het ontvangt subsidies en vergoedingen uit de federale begroting.

144. In 2011 werd nieuwe wetgeving ingevoerd die de plaatselijke vestigingen van het federale arbeidsbureau de mogelijkheid biedt om subsidies te verstrekken aan werkgevers die door een basispraktijkopleiding (Einstiegsqualifizierung) jongeren die moeite hebben om de arbeidsmarkt te betreden, ondersteuning bieden. Het doel van een dergelijke opleiding is om jongeren met geschikte kwalificaties de basis te bieden voor het verwerven van beroepsvaardigheden. De opleiding is bedoeld als een toegangspoort voor de doelgroep tot een beroepsopleiding binnen een bedrijf. De financiële steun is ook bedoeld om werkgevers te stimuleren om praktijkopleidingen aan te bieden en zo de opleidingscapaciteit van bedrijven te vergroten.

145. De Duitse HCI heeft een mandaat om het federale arbeidsbureau te controleren. Bij de controle werd onderzocht of de nieuwe wetgeving doelmatig was gebleken en werden problemen met de steun vastgesteld.

146. Tussen 2011 en 2015 verstrekten de plaatselijke arbeidsbureaus voor in totaal bijna 174 miljoen euro aan steun voor basisopleidingen – gemiddeld ongeveer 35 miljoen euro per jaar.

Hoe de controle werd uitgevoerd

147. De belangrijkste gecontroleerden waren het federale arbeidsbureau en vijf arbeidsbureaus in vier deelstaten.

148. Het controleteam selecteerde de plaatselijke arbeidsbureaus op basis van regio en het aantal verstrekte subsidies. Het selecteerde en onderzocht een steekproef van deze subsidies. De controleurs onderzochten ook IT-processen en statistische gegevens, en interviewden gespecialiseerd en leidinggevend personeel van de plaatselijke arbeidsbureaus.

149. Het team besteedde in totaal 154 werkdagen aan het verkrijgen van controle-informatie ter plaatse.

150. Dit was een grondige controle van in 2013 en 2014 gefinancierde maatregelen en de controle werd in juni en juli 2015 uitgevoerd. Het controleteam onderzocht of de plaatselijke arbeidsbureaus:

- de subsidieaanvragen van werkgevers voor het betalen van de lonen van leerlingen naar behoren hadden onderzocht;
- jongeren voldoende hadden begeleid tijdens de basisopleiding;
- het succes van de steun hadden gemonitord.

151. De controleurs onderzochten ook in welke mate het federale arbeidsbureau toezicht had gehouden op de plaatselijke arbeidsbureaus bij de ondersteuning van basisopleidingen.

Belangrijkste opmerkingen

152. Aanvraagprocedure

- In bijna een op de tien onderzochte gevallen gingen de plaatselijke arbeidsbureaus niet of niet tijdig na of er was voldaan aan de selectiecriteria voor steun ten behoeve van basisopleidingen. In sommige gevallen pasten de ondersteunde personen niet bij de opleidingsdoelstelling of hadden ze al een beroepsopleiding in het buitenland gevolgd.
- In de helft van de onderzochte gevallen ontbraken wettelijk verplichte “integratiecontracten”. In nog eens 26 % van de onderzochte gevallen specificeerden de bureaus niet in een geldig integratiecontract dat steun voor een basisopleiding een van de geboden voordelen was.
- Steun voor basisopleiding is een discretionair voordeel. In alle onderzochte gevallen financierden de bureaus de basisopleiding voor het maximumbedrag en de maximumduur van twaalf maanden. In geen van deze gevallen was er enig bewijs waaruit bleek dat de maximale steun noodzakelijk was.
- In sommige gevallen maakten in het kader van de basisopleiding ondersteunde leerlingen tegelijkertijd gebruik van andere maatregelen om hen te helpen bij het vinden van werk. In sommige gevallen was de werkgever ook de sponsor van deze maatregelen, wat betekende dat deze voordelen ontving in het kader van beide maatregelen. Het is echter niet toegestaan om twee voltijdse maatregelen tegelijkertijd te financieren.

153. Begeleiding door plaatselijke arbeidsbureaus

Bij de helft van de basisopleidingsprogramma's die minstens drie maanden duurden, hadden de bureaus geen enkel contact met de leerlingen. Evenmin hadden ze in meer dan een kwart van deze gevallen enig contact met de werkgever.

154. Follow-up

De organisatie die steun ontvangt, moet de overgedragen vaardigheden en kennis wettelijk certificeren. In de overgrote meerderheid van de gevallen waarin na een basisopleiding geen beroepsopleiding volgde, werd geen certificaat uitgereikt. In sommige gevallen bewaarden de bureaus geen kopieën van certificaten.

Aanbevelingen

155. Aanvraagprocedure

- Voordat plaatselijke arbeidsbureaus een subsidie goedkeuren, moeten ze een persoonlijk gesprek hebben met de gegadigde om de wettelijke vereisten te onderzoeken en de uitkomst daarvan documenteren. Bij zijn toezicht op de plaatselijke arbeidsbureaus moet het federale arbeidsbureau ervoor zorgen dat deze zorgvuldig controleren of er is voldaan aan alle selectiecriteria, voordat ze een basisopleiding financieren. De bureaus moeten ervoor zorgen dat gegadigden geschikt zijn voor het beroep waarvoor ze een opleiding willen volgen.
- De plaatselijke bureaus moeten hun administratieve praktijken verbeteren en integratiecontracten afsluiten met alle personen die een opleiding willen volgen, zoals wettelijk vereist is. In de integratiecontracten dienen de doelstellingen te worden uiteengezet en dient te worden vastgelegd wat er wordt verwacht van zowel de bureaus als de gegadigden en wat de geboden voordelen zullen zijn.
- Het federale arbeidsbureau moet ervoor zorgen dat alle bureaus hun beoordelingsbevoegdheid naar behoren uitoefenen. Dit houdt in dat het hen gedetailleerder moet informeren over hun plicht om hun beoordelingsbevoegdheid uit te oefenen, over wat het betekent die bevoegdheid uit te oefenen en over hun plicht om de middelen zorgvuldig te beheren. Verder moet het bureau onnodige dubbele financiering voorkomen.

156. Begeleiding door plaatselijke arbeidsbureaus

De bureaus moesten leerlingen en werkgevers intensiever begeleiden tijdens een basisopleiding dan ze tot dan toe hadden gedaan, teneinde uitval te voorkomen, en leerlingen ondersteunen bij het zoeken naar een beroepsopleiding in aansluiting daarop.

157. Follow-up

Er moet beter gebruik worden gemaakt van de informatie over de tijdens de basisopleiding overgedragen kennis en vaardigheden wanneer leerlingen vervolgens aan functies worden gekoppeld.

Publicatie en follow-up

158. Het definitieve controleverslag werd op 13 juli 2017 op de website van de Duitse HCI gepubliceerd (<https://www.bundesrechnungshof.de/en/veroeffentlichungen>).

159. De Duitse HCI heeft het recht om te toetsen of het federale arbeidsbureau en de plaatselijke bureaus de steun naar behoren uitvoeren.

Verwachte impact

Van plaatselijke arbeidsbureaus wordt verwacht dat ze behoorlijke, kosteneffectieve steun verstrekken voor basisopleidingen. Van het federale arbeidsbureau wordt verwacht dat het er in het kader van zijn monitoring voor zorgt dat de steunverlening naar behoren wordt uitgevoerd. Het is de bedoeling dat steun voor basispraktijkopleidingen bij de werkgever zal dienen als een toegangspoort voor een beroepsopleiding binnen een bedrijf voor leerlingen die moeite hebben met het vinden van werk.

Franse rekenkamer

Cour des comptes

Toegang tot het arbeidsproces voor jongeren – uitzetten van trajecten, aanpassen van staatssteun

Overzicht

160. Door de structuur van de Franse arbeidsmarkt verkeren jongeren in een bijzonder nadelige positie en hun werkloosheidspercentage is tweemaal zo hoog als dat van de bredere bevolking. Het duurt langer voordat ze een stabiele baan hebben gevonden, ze worden vaker geconfronteerd met baanonzekerheid en onvrijwillig deeltijdwerk en ze kennen een hoog armoedepercentage. Al enkele decennia lang worden er verschillende maatregelen door een scala aan marktdeelnemers uitgerold om deze situatie te corrigeren, waaronder financiële steun voor bedrijven die jongeren in dienst nemen, ondersteuning door het Franse arbeidsbureau en toegang tot opleiding.

161. Dit door de staat ondersteunde systeem kostte in 2015 10,5 miljard euro en deze kosten stijgen, maar de verkregen resultaten wat betreft toegang tot duurzame werkgelegenheid zijn niet in overeenstemming met de vastgelegde doelstellingen of de vrijgemaakte middelen.

Hoe de controle werd uitgevoerd

162. De controle werd samen met de regionale Franse rekenkamers verricht. De gecontroleerden waren de Franse ministeries die verantwoordelijk waren voor werkgelegenheid, nationaal onderwijs, hoger onderwijs, het Franse arbeidsbureau en andere organisaties die betrokken zijn bij bedrijven en banen. De uitvoering van de steun werd geanalyseerd in zeven regio's van Frankrijk en er werden internationale vergelijkingen gemaakt met Duitsland, Zwitserland, Denemarken, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Ook hield de Franse kamer van koophandel een enquête waarin de meningen van ongeveer duizend ondernemers werden verzameld met betrekking tot staatssteun en werkgelegenheid voor jongeren.

163. Bij de controle werden gegevens gebruikt met betrekking tot de werkgelegenheid voor jongeren van 15-25 jaar gedurende de periode 2010-2015 en werd de nadruk gelegd op de doeltreffendheid en doelmatigheid van de maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid voor jongeren. De controle omvatte een analyse van werkgelegenheidsstatistieken, begrotingstoewijzingen en de uitvoering van contracten, alsmede interviews met individuele personen.

Belangrijkste opmerkingen

164. De toegang tot werkgelegenheid is zowel kwantitatief als kwalitatief verslechterd. Ze hebben met steeds grotere moeilijkheden te kampen, wat resulteert in hogere werkloosheidspercentages en een discrepantie tussen hun kwalificaties en hun werk, dat vaak instabiel is.

165. Deze moeilijkheden zijn aanzienlijk ernstiger voor jongeren zonder erkende kwalificaties, langdurig werklozen, jongeren die naar Frankrijk zijn gemigreerd en jongeren die in de meest achtergestelde stedelijke en plattelandsgebieden wonen; beleid ter bevordering van werkgelegenheid voor jongeren moet dan ook eerst op deze groepen worden gericht. Door het duale karakter van de arbeidsmarkt, die degenen met een baan beschermt, maar anderen onstabiel werk van korte duur biedt, verkeren nieuwkomers in een nadelige positie ten opzichte van degenen die al werken. De doelmatigheid van staatssteun voor jonge werkzoekenden loopt sterk uiteen, afhankelijk van de toegepaste beleidsinstrumenten: de effecten van intensieve en kortetermijnbenaderingen zijn groter dan die van door overheidsinstanties verstrekte langdurige steun.

166. Staatssteun moet worden geprioriteerd voor de beleidsinstrumenten die het doeltreffendst blijken te zijn en de coördinatie tussen de vele marktdeelnemers die zich bezighouden met de ondersteuning van werkgelegenheid voor jongeren moet worden verbeterd. Nationale regelingen worden vaak ontwikkeld zonder rekening te houden met de echte behoeften van jongeren of de ervaring die bij eerdere regelingen is opgedaan, en er zijn te veel regelingen ontwikkeld. De verschillende regionale belanghebbenden moeten hun inspanningen combineren om doeltreffender samen te werken en de follow-up van jonge werklozen te verbeteren. Er wordt niet voldoende rekening gehouden met resultaten bij het opzetten van regelingen en het toewijzen van middelen, en de financiering door bureaus moet zijn gebaseerd op de resultaten van de bestaande steun en de aard van hun doelgroepen.

Aanbevelingen

167. De Franse rekenkamer heeft twee richtsnoeren uitgebracht:

- richt de staatssteun meer op jongeren die de grootste problemen ondervinden bij het vinden van werk;
- geef prioriteit aan snelle reacties en intensieve maatregelen;

168. en twaalf aanbevelingen:

- verkort de looptijd van gesubsidieerde contracten;
- vergemakkelijk de overgang van gesubsidieerde contracten naar een opleiding die tot kwalificaties leidt;
- hevel de begroting voor gesubsidieerde contracten geleidelijk over naar intensievere steunprogramma's;
- voer een aanwezigheidscontrole in bij programma's waarvoor uitkeringen worden betaald;

- richt voor elk programma één gemeenschappelijk orgaan op, vergelijkbaar met hetgeen al bestaat voor de jongerengarantie, om besluiten te nemen over de toelating en follow-up van jongeren;
- rationaliseer en verbeter het beheer van plaatselijke arbeidsbureaus door administratieve, financiële en projectbeheerfuncties samen te voegen;
- zet een meerjarig contract op voor elk plaatselijk arbeidsbureau, waarin doelstellingen en een kader voor de evaluatie van prestaties worden vastgelegd;
- wijs jongeren toe aan programma's op basis van een gemeenschappelijke reeks criteria;
- bedenk een manier om individuele voortgang en de resultaten van de programma's te volgen aan de hand van een gemeenschappelijke identificatiecode;
- breng het aantal steunprogramma's terug en vereenvoudig de inhoud ervan;
- geef marktdeelnemers meer vrijheid in de wijze waarop ze hun middelen inzetten om de inhoud van de steun te organiseren in ruil voor prestatiegebonden beloning;
- bevorder toegang tot opleiding voor jongeren die werk zoeken.

169. In het algemeen deed de rekenkamer de aanbeveling om een lagere prioriteit te geven aan gesubsidieerde contracten die resulteren in buitenkanseffecten in zowel de particuliere als de publieke sector, en om meer gebruik te maken van traditionele vormen van alternerend leren.

Publicatie en follow-up

170. Het verslag werd in september 2016 gepubliceerd. Op 5 oktober 2016 kwam een persbericht uit. Het kan worden gelezen op de website van de rekenkamer: <https://www.ccomptes.fr/en/publications/employment-access-young-people>.

171. Eind 2017 zal follow-up worden gegeven aan de aanbevelingen van de Franse rekenkamer.

Verwachte impact

172. De rationalisatie en het verbeterd beheer van regelingen inzake de werkgelegenheid voor jongeren in Frankrijk met het oog op de verbetering van de economische en maatschappelijke vooruitzichten van jongeren in Frankrijk die de arbeidsmarkt in de toekomst zullen betreden.

Italiaanse rekenkamer

Corte dei Conti

Controle van het nationale project “500 jongeren voor cultuur”

Overzicht

173. Op 6 december 2013 keurde het Ministerie van Cultureel Erfgoed en Toerisme een speciaal programma goed voor het inventariseren, catalogiseren en digitaliseren van cultureel erfgoed. Er werd een opleidingsprogramma in drie fasen opgezet voor de uitvoering daarvan na de selectie van 500 jongeren om een eenjarige opleiding op dit gebied te volgen.

174. Het project had dus een tweeledig doel. Ten eerste was het gericht op de aanpak van jeugdwerkloosheid in overeenstemming met de aanbeveling van de Europese Unie van 22 april 2013 en ten tweede werd ermee beoogd cultureel erfgoed dat in verval dreigde te raken, te beschermen, op te knappen en te vernieuwen, en de toeristenindustrie een impuls te geven door de inzet van middelen voor urgente maatregelen.

175. Het plan omvatte drie verschillende nationale projecten. Het eerste, genaamd “Il territorio: le eccellenze” (Het grondgebied: topkwaliteit), was gericht op de online weergave van culturele/toeristische routes met inbegrip van monumenten, archeologische vindplaatsen, architectuur en collecties. Bij het tweede project, genaamd “Grande guerra e processi di pace: i luoghi e i contenuti” (De Grote Oorlog en vredesprocessen: plaatsen en inhoud), werden online cursussen aangeboden over plaatsen en historische verhalen die tot het collectieve geheugen van de Eerste Wereldoorlog behoren. Het derde project in het opleidingsprogramma betrof immaterieel cultureel erfgoed en was gericht op audiovisuele bronnen.

176. Het Italiaanse Ministerie van Cultureel Erfgoed stelde 2,5 miljoen euro voor het begrotingsjaar 2014 beschikbaar voor de uitvoering van het project “500 jongeren voor cultuur”, een bedrag dat vervolgens moest worden aangevuld met middelen uit de EU-begroting.

177. In de controle werden planningsgerelateerde aspecten onderzocht evenals projectselectiecriteria, procedures voor de selectie van stagiairs, procedurele stappen, de stand van de uitvoering van de opleidingsprogramma's (vanuit tijds-, financieel en boekhoudkundig perspectief) en de impact van de activiteiten op managementniveau.

Hoe de controle werd uitgevoerd

178. De controle was gericht op de selectie van stagiairs door het Ministerie van Cultureel Erfgoed en Toerisme en de activiteiten in verband met het catalogiseren en digitaliseren van cultureel erfgoed in verval.

179. De controlemethodologie omvatte voornamelijk onderzoek van stukken en analyses. De *magistrato* die verantwoordelijk was voor de controle, stuurde twee nota's aan het Ministerie van Cultureel Erfgoed om informatie in te winnen over de uitgevoerde activiteiten, de toegepaste procedures, de timing van de verschillende fasen en het gebruik van de beschikbare middelen.

180. Omdat de opleiding door het hele land plaatsvond, was het belangrijkste aanspreekpunt voor de contradictoire procedure de afdeling centrale administratie binnen dit ministerie, en de bijbehorende centrale begrotingsdienst (het externe boekhoudkantoor van het Ministerie van Economische Zaken en Financiën) in de buurt van het Ministerie van Cultureel Erfgoed.

181. Het controleteam bestond uit de *magistrato* en vijf ondersteunende ambtenaren.

182. Deze financiële en doelmatigheidscontrole werd met betrekking tot de periode 2013-2015 verricht tussen april 2016 (toen de eerste nota werd verzonden naar het Ministerie van Cultureel Erfgoed) en oktober 2016.

Belangrijkste opmerkingen

183. Het programma had verschillende positieve uitkomsten.

184. De projectselectie werd uitgevoerd in overeenstemming met de doelstellingen jongeren op te leiden en het digitaal erfgoed uit te breiden. Op 30 april 2016 waren er verschillende inventarissen, catalogi en gedigitaliseerde producten in de databases van de drie centrale instituten aanwezig. De instituten vonden het programma nuttig en konden afgeblazen initiatieven opnieuw opstarten.

185. Al met al waren de evaluaties van de deelnemers zeer positief. De opleiding werd door 119 van de 140 stagiairs "uitstekend" genoemd.

186. Anderzijds betrof de meest relevante kritiek de problemen bij het beheer van de selectieprocedure voor stagiairs, wat onder meer werd geïllustreerd door het grote aantal stagiairs dat zich terugtrok uit het programma en vervangen werd. De voornaamste redenen dat dit gebeurde, waren het lage bedrag van de verstrekte beurzen, een plaatsing buiten het gebied waar stagiairs woonden of het gebrek aan stabiliteit.

187. Een ander punt van kritiek betrof de trage vooruitgang van de projecten vanwege de buitensporig bureaucratische procedures. 28 van de 144 projecten waren nog niet voor de helft voltooid op 30 juni 2016, de geplande einddatum.

188. De belanghebbenden gaven hun feedback op een formulier en klaagden over een tekort aan apparatuur (of verouderde apparatuur), financieringstekorten, onvoldoende tijd voor de afronding van complexe taken, organisatorische hiaten, toegenomen werkbelasting en personeelstekorten.

189. Vanuit boekhoudkundig oogpunt werden er aanzienlijke besparingen gerealiseerd, namelijk 18,5 % van het toegewezen bedrag; als dat bedrag volledig was besteed, hadden er meer jongeren kunnen worden opgeleid.

Aanbevelingen

- 190.** In de toekomst moeten bij dergelijke programma's:
- alle kansen op de particuliere arbeidsmarkt worden verkend;
 - de vaardigheden van deelnemers worden verbeterd;
 - toeristische/culturele routes in kaart worden gebracht;
 - overeenkomsten worden getekend met de regio's na de afronding van programma's om innovatieve bedrijven op te zetten.

Publicatie en follow-up

- 191.** Het verslag werd op 29 september 2016 door de centrale kamer voor doelmatigheidscontrole goedgekeurd.
- 192.** Het werd officieel en op de website gepubliceerd en op 7 oktober 2016 naar het parlement en de regering verzonden. Er was een bijbehorend persbericht.
- 193.** Het *Corte dei conti* ontving in april 2017 follow-up van de autoriteiten. Het enige relevante punt was de mogelijkheid voor jonge stagiairs om in de toekomst te worden toegevoegd aan een professionele lijst van deskundigen op het gebied van cultureel erfgoed.

Verwachte impact

- 194.** Het verslag en de aanbevelingen zouden moeten leiden tot een verbetering van het opleidingsbeleid voor jongeren, de timing van projecten, stimulansen voor begunstigden en de koppeling met de arbeidsmarkt en zodoende soortgelijke toekomstige projecten moeten ondersteunen.

Litouwse nationale rekenkamer

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

Openbaar controleverslag: Gebruikmaken van mogelijkheden tot het volgen van een beroepsopleiding

Overzicht

195. Beroepsopleidingsbeleid (VET-beleid) en het voorzien in de behoeften van de arbeidsmarkt zijn belangrijke factoren in het concurrentievermogen en in het welzijn op lange termijn van de staat.

196. In 2014 koos slechts 33 % van de jongeren in het land voor VET (het gemiddelde van de EU is 50 %), terwijl anderen na de afronding van algemeen onderwijs zich onmiddellijk inschreven bij instellingen voor hoger onderwijs of de arbeidsmarkt betraden zonder beroepsopleiding. Ongeveer 22 % van de bevolking was in dienst zonder een officiële kwalificatie te hebben behaald.

197. Tijdens de periode 2007-2013 waarin financiële steun van de EU werd ontvangen werden de aandacht en de financiering gericht op drie gebieden van VET-activiteiten: onderwijsinfrastructuur, verbetering van de kwalificaties van onderwijspersoneel en actualisering van leerinhoud. De aantrekkelijkheid en kwaliteit van VET zijn afhankelijk van deze combinatie.

198. Van 2012-2015 openden in totaal 42 praktijkopleidingscentra voor specifieke sectoren hun deuren in Litouwen, en werd er 118 miljoen euro geïnvesteerd. De centra werden ondergebracht bij 33 van de 74 VET-instellingen (45 %) en werden uitgerust met de modernste praktijkopleidingsapparatuur voor de opleiding van inwoners van het land die een kwalificatie wilden behalen of een bestaande kwalificatie verder wilden uitbouwen. Het besluit werd genomen om praktijkopleiders met technologische vaardigheden uit te rusten, omdat die een belangrijk onderdeel zijn van de activiteiten in een nieuw praktijkopleidingscentrum, en dus werden er stages voor hen georganiseerd bij verschillende ondernemingen.

199. Om ervoor te zorgen dat de door onderwijsinstellingen verstrekte diensten voorzien in de behoeften van de arbeidsmarkt en flexibel zijn, werden er investeringen gedaan om kwalificaties te formuleren en de inhoud van beroepsonderwijs te actualiseren, wat resulteerde in 10 nieuwe kwalificatienormen, 60 modulaire beroepsopleidingsprogramma's en 14 sectorale onderwijsinstrumenten. Instellingen moeten uiterlijk in 2021 overgaan op een modulair VET-systeem.

200. Het percentage jongeren dat aan VET-instellingen studeert en ouderen die deelnemen aan programma's voor een leven lang leren in Litouwen is een van de laagste in de Europese Unie. Dit feit zette de nationale rekenkamer ertoe aan om te analyseren of de in VET gedane investeringen de kwaliteit en aantrekkelijkheid ervan verbeteren.

201. Het doel van de controle was te beoordelen of de ontwikkeling van opleidingscentra voorzag in de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt: werden deze ingezet zoals bedoeld, waren de VET-programma's vernieuwd en werden de technische vaardigheden van de opleiders regelmatig op peil gebracht?

Hoe de controle werd uitgevoerd

202. Deze gecontroleerden waren het Litouwse Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, alsmede het Centrum voor kwalificaties, beroepsopleiding en opleidingsontwikkeling.

203. Van de 33 VET-opleidingen werden er voor de controle 18 (55 %) geselecteerd, waarin 26 van de 42 opleidingscentra van het land waren ondergebracht. Er werd een enquête gehouden onder ongeveer 400 studenten die een opleiding in de centra volgden en ongeveer 200 opleiders die er werkten, en er werden interviews gehouden met vertegenwoordigers van 7 gelieerde bedrijfsstructuren en 3 hogescholen.

204. De controle bestreek de periode 2012-2014 en gegevens uit 2015 werden ook gebruikt voor de impactanalyse.

Belangrijkste opmerkingen

205. Bij de controle werd ontdekt dat de apparatuur heel verschillend werd gebruikt bij verschillende VET-instellingen en niet altijd beschikbaar was voor alle leeftijdsgroepen. Nieuwe kwalificatienormen, modulaire VET-programma's en onderwijsinstrumenten werden niet altijd op consistente wijze ontwikkeld en waren vaak onverenigbaar.

206. In totaal was er 118 miljoen euro geïnvesteerd in het verbeteren van VET-infrastructuur, maar bij ongeveer de helft van de gecontroleerde instellingen was het aantal studenten in de eerste opleidingsprogramma's van de opleidingscentra de voorgaande twee jaar niet toegenomen.

- De middelen van 60 % van deze centra werden slechts vijf uur per dag gebruikt omdat niet alle instellingen nieuwe beroepsopleidingsprogramma's gingen aanbieden, er geen specifieke doelstellingen werden vastgelegd voor het promoten van de nieuwe faciliteiten van de centra en er geen oplossingen werden bedacht om opleidingen voor nieuwe studenten of leerkrachten te financieren.
- Er bestond geen consistente methode voor het vaststellen van tarieven voor opleidingsdiensten.
- Er was ongeveer 500 000 euro toegewezen om kwalificatienormen te ontwikkelen, maar die normen werden niet vastgesteld. Ongeveer 1 miljoen euro was toegewezen om modulaire VET-programma's te ontwikkelen, maar slechts 24 van de 60 programma's waren geregistreerd en in 2015 was een begin gemaakt met het testen van slechts 9 programma's bij VET-instellingen. Dit kwam doordat er geen consistent proces was voor het uitvoeren van de projecten, de documenten waarin de kwalificatienormen werden beschreven niet compleet waren, de kwalificatienormen niet volledig waren beoordeeld voor de registratie en de relevante wetgeving was gewijzigd zodat sommige programma's er niet langer aan voldeden.
- Slechts enkele beroepsopleidingsdocenten namen deel aan de projectactiviteiten en de opleiding werd na afloop van het project stopgezet.

Aanbevelingen

- 207.** Bij de controle werd een aantal aanbevelingen gedaan voor beide gecontroleerde instellingen, waaronder:
- het beoordelen van de redenen voor de aanschaf van opleidingsapparatuur en voor de toewijzing van financiering voor renovatie, evenals van de verenigbaarheid van deze maatregelen met arbeidsmarktbehoeften;
 - gedetailleerde aanbevelingen voor doeltreffender gebruikmaking van de opleidingscentra;
 - het berekenen van tarieven om inkomen te genereren;
 - het waarborgen dat normen, programma's en instrumenten verenigbaar, consistent en geregistreerd zijn;
 - het vastleggen van vereisten voor VET-commissies en termijnen voor te leveren prestaties;
 - het herzien van programma's op basis van nieuwe wetgeving en van normen om ervoor te zorgen dat ze relevant zijn;
 - het organiseren van opleidingen voor docenten van beroepsopleidingen.

Publicatie en follow-up

208. Het controleverslag werd samen met een persbericht gepubliceerd op 28 februari 2016. Het is beschikbaar op de [website van de Litouwse nationale rekenkamer](#) met samenvattingen in het Engels en Litouws. De resultaten van de controle werden ook door de nationale rekenkamer gepresenteerd aan de Litouwse parlementaire commissies inzake controle en inzake onderwijs, wetenschappen en cultuur.

209. Er bestaat een standaardprocedure voor follow-up om de uitvoering van elke aanbeveling te volgen.

Verwachte impact

210. Als de aanbevelingen naar behoren worden uitgevoerd, zal dit leiden tot meer gebruikmaking van centra voor beroepsopleiding, zouden middelen kunnen worden gegenereerd om apparatuur te vernieuwen, zouden VET-programma's beter aansluiten op de behoeften van de arbeidsmarkt, zouden docenten van beroepsopleidingen verder worden opgeleid en zou beter gebruik worden gemaakt van een geplande aanvullende investering van ongeveer 57 miljoen euro in de infrastructuur van beroepsopleidingscentra en in het actualiseren van onderwijsinhoud.

Rekenkamer van het Groothertogdom Luxemburg

Cour des Comptes du Grand-Duché de Luxembourg

Follow-upverslagen 2011 en 2014 over maatregelen ter bestrijding van werkloosheid

Overzicht

211. Het eerste speciaal verslag van de rekenkamer bestreek de periode 2006-2009 en werd in 2011 gepubliceerd. De controle had tot doel maatregelen ten behoeve van de werkgelegenheid voor jongeren drie jaar na de uitvoering ervan te beoordelen, met name de overeenkomst voor integratie op de arbeidsmarkt en de initiële arbeidsovereenkomst, die bij de wet van 22 december 2006 werden ingevoerd.

212. Het follow-upverslag van 2014 bestreek de periode van 2012-2014 en bevatte een hoofdstuk over de jongerengarantie. Aangezien de jongerengarantie in juni 2014 van start moest gaan, controleerde de rekenkamer of de belanghebbenden de nodige stappen hadden genomen voor een doeltreffende lancering.

213. Tussen 2007 en 2009 bedroeg de financiering door de staat van maatregelen ten behoeve van de werkgelegenheid voor jongeren, dat wil zeggen de overeenkomst voor integratie op de arbeidsmarkt en de initiële arbeidsovereenkomst, ongeveer 12,3 miljoen euro, die werd betaald uit het werkgelegenheidsfonds.

214. Tussen 2012 en 2014 bedroegen de uitgaven die uit de begroting van overheidsinkomsten en -uitgaven aan die maatregelen waren toegewezen, ongeveer 68 miljoen euro.

215. Het belangrijkste doel van het in 2011 gepubliceerde speciaal verslag was om de besluiten en maatregelen te evalueren waarover de Kamer van Afgevaardigden (het Luxemburgse parlement) had gestemd in het kader van de Wet van 22 december 2006, waarin het behoud van banen werd bevorderd en waarbij speciale maatregelen werden vastgesteld op het gebied van veiligheids- en milieubeleid.

216. De zogenaamde "Wet 5611" beoogde onder meer de wetgeving inzake maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid voor jongeren te herzien met als belangrijkste doel de doeltreffendheid ervan te vergroten wat betreft het volledig integreren van jongeren op de arbeidsmarkt.

217. De voorgestelde wetwijzigingen maakten een eind aan de praktijk van contracten voor jongeren als tijdelijke hulpkrachten in zowel de publieke als particuliere sector. In 2006 waren de overeenkomst voor integratie op de

arbeidsmarkt (publieke sector) en de initiële arbeidsovereenkomst (particuliere sector) de enige maatregelen ten behoeve van de werkgelegenheid voor jongeren.

218. Het follow-upverslag in 2014 werd op verzoek van de Kamer van Afgevaardigden gepubliceerd. De voorzitter van de Kamer van Afgevaardigden informeerde de rekenkamer dat de commissie voor de controle van de begrotingsuitvoering wenste dat de rekenkamer controleerde welke actie door het Ministerie van Arbeid en Werkgelegenheid was ondernomen naar aanleiding van de opmerkingen en aanbevelingen in haar verslag.

Hoe de controle werd uitgevoerd

219. De belangrijkste gecontroleerden waren het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en de Sociale en Solidaire Economie (MTEESS) en het Agentschap voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid (ADEM). De rekenkamer interviewde de leiding van beide organisaties en analyseerden de verstrekte documenten om de informatie die nodig was om opmerkingen en aanbevelingen in de speciale verslagen te formuleren, vast te stellen, te verzamelen en te valideren.

220. Het team bestond uit de vicepresident van de rekenkamer en drie controleurs.

221. De eerste controle werd verricht tussen mei 2010 en oktober 2010. De follow-upcontrole vond plaats tussen december 2013 en juni 2014.

Belangrijkste opmerkingen

222. Tijdens de door de rekenkamer uitgevoerde controle van 2011 van maatregelen ten behoeve van de werkgelegenheid voor jongeren stelde zij vast dat er geen conclusie kon worden getrokken uit de cijfers, omdat er geen indicatie was van de inzetbaarheid van werkzoekenden als gevolg van de maatregelen. De betrokken autoriteiten zeiden dat ze niet beschikten over de noodzakelijke instrumenten om de doeltreffendheid van de maatregelen te beoordelen. Bij haar controle van 2014 constateerde de rekenkamer dat er geen hernieuwde beoordeling van maatregelen ten behoeve van de werkgelegenheid voor jongeren was uitgevoerd. De werkzaamheden ter vaststelling van de prestatie-indicatoren verkeerden stonden nog in de beginfase.

223. De rekenkamer merkte ook op dat er voor de jongerengarantie gebruik werd gemaakt van een samenwerkingsovereenkomst, een instrument dat sinds 2006 niet meer was toegepast en alleen was gebruikt bij proefprojecten.

224. De rekenkamer suggereerde ook dat na de lancering van de jongerengarantie in juni 2014 het personeelstekort bij ADEM zelfs nog problematischer zou worden en de verwezenlijking van de doelstellingen van de samenwerkingsovereenkomst verder in gevaar zou komen.

Aanbevelingen

225. In het verslag van de rekenkamer van 2011 werd de noodzaak onderstreept van een beoordelingssysteem dat gebaseerd was op prestatie-indicatoren. De rekenkamer is van oordeel dat de doelstellingen en prestaties van nieuwe organisaties meteen aan het begin moeten worden bepaald zodat de bestrijding van de werkloosheid kan worden beoordeeld.

226. De rekenkamer deed ook de aanbeveling om een meerjarig plan voor het nieuwe orgaan uit te voeren. Dit zou een kader bieden voor algemeen beleid, strategische keuzes, activiteiten en taken op de middellange termijn, en de benodigde financiële en personele middelen.

227. In 2014 herhaalde de rekenkamer haar aanbevelingen met betrekking tot de noodzaak om maatregelen ten behoeve van de werkgelegenheid voor jongeren te beoordelen en deed zij de aanbeveling om de doeltreffendheid van maatregelen zoals de overeenkomst voor integratie op de arbeidsmarkt en de eerste arbeidsovereenkomst, in nationaal en internationaal verband te bespreken.

228. Op bepaalde vaste data, bijvoorbeeld twee jaar na de aanvraag, moet de bevoegde minister de Kamer van Afgevaardigden informeren over de ontwikkeling van de vastgestelde maatregelen in kwantitatief (aantal begunstigden dat een dergelijke overeenkomst heeft getekend) en kwalitatief opzicht (aantal begunstigden dat werk heeft gevonden).

229. De rekenkamer is van mening dat maatregelen na een bepaalde periode moeten worden beoordeeld zodat er correcties kunnen worden aangebracht of de maatregel kan worden stopgezet als de verwachte resultaten niet zijn behaald.

Publicatie en follow-up

230. De speciale verslagen over maatregelen ter bestrijding van jeugdwerkloosheid werden op 7 april 2011, respectievelijk 13 oktober 2014 aan de Kamer van Afgevaardigden gepresenteerd.

231. De verslagen werden vervolgens gepubliceerd op de website van de rekenkamer en er werden persberichten uitgebracht.

232. De commissie voor de uitvoering van de begroting van de Kamer van Afgevaardigden is belast met de follow-up van de speciale verslagen van de rekenkamer en brengt verslag uit over de actie die de betrokken autoriteiten hebben ondernomen naar aanleiding van de aanbevelingen van de rekenkamer. Het follow-upverslag werd op 30 maart 2015 gepresenteerd.

233. In het toekomstige werkprogramma van de rekenkamer is ook een speciaal verslag over de jongerengarantie opgenomen.

Nationale rekenkamer van Hongarije

Állami Számvevőszék

Gecoördineerde controle van het systeem voor het volgen van de loopbaan van afgestudeerden

Overzicht

234. In de resolutie van het Europees Parlement van 20 april 2012 over de modernisering van de Europese systemen voor hoger onderwijs werd gewezen op de noodzaak om de werkgelegenheid van recent afgestudeerden bij te houden om te meten in welke mate hoger onderwijs voldoet aan de vereisten van de arbeidsmarkt. Het Europees Parlement riep de lidstaten op om gegevens te verzamelen en te publiceren waaruit de correlatie bleek tussen kwalificaties voor verschillende beroepen en het banenaanbod in die beroepen.

235. In verschillende documenten van het Europees Parlement en de Europese Commissie wordt gewezen op het risico van een braindrain – met name voor lidstaten in Centraal, Oost- en Zuid-Europa – als gevolg van het toenemende aantal recent afgestudeerden die besluiten in het buitenland te gaan werken. Om die reden kwamen de HCI's van Hongarije, Roemenië en Bulgarije overeen om een coöperatieve controle uit te voeren in het kader van het netwerk voor de Europa 2020-strategie. Deze werd gecoördineerd door de nationale rekenkamer van Hongarije en betrof een doelmatigheidscontrole die op doeltreffendheid was gericht.

236. De controle had tot doel te wijzen op goede praktijken in systemen voor het volgen van loopbanen, met speciale aandacht voor het volgen van de loopbaan van afgestudeerden die in andere lidstaten werken.

237. De door de nationale rekenkamer in Hongarije verrichte controle over dit onderwerp was gericht op de opzet en werking van het systeem voor het volgen van de loopbaan van afgestudeerden (GCTS), dat geïmplementeerd is in het kader van EU-aanbestedingsprocedures. GCTS is een beslissingen ondersteunend systeem dat feedback levert aan instellingen voor hoger onderwijs die opleidingen verzorgen, over de kwaliteit en gebruikmaking van hun opleidingen, en dat jongeren oriëntatie biedt bij hun loopbaankeuzes.

Hoe de controle werd uitgevoerd

238. De controle bestreek de periode van 1 januari 2011 tot en met 31 oktober 2015 en de gecontroleerde entiteiten waren het Ministerie van Personele Middelen (EMMI), de onderwijsautoriteit en zes geselecteerde Hongaarse universiteiten.

239. De controle werd uitgevoerd in overeenstemming met professionele controlenormen en beginselen voor doelmatigheidscontroles. De evaluatie van de informatie en documenten die nodig waren voor de beantwoording van controlevragen omvatten de volgende processen: waarneming, formulering van vragen (verzoek om informatie), vergelijking en analyse. De controle werd uitgevoerd door de antwoorden op de vragen te evalueren met behulp van gegevens van certificaten, waarbij rekening werd gehouden met de geldende wettelijke bepalingen in de gecontroleerde periode.

Belangrijkste opmerkingen

240. Het Hongaarse systeem voor het volgen van de loopbaan van afgestudeerden omvat twee niveaus. Het centrale orgaan organiseert de verzameling, samenvoeging en analyse van gegevens uit het hele land, zet een database op, ontwikkelt de methodologie en biedt de instellingen ondersteuning, terwijl de instellingen voor hoger onderwijs individuele gegevens verzamelen en analyseren en verslagen voor het centrale orgaan opstellen.

241. Het gedecentraliseerde systeem kan gegevens leveren met betrekking tot de aard van het werk van afgestudeerden en biedt universiteiten de mogelijkheid hun eigen vragen in de vragenlijst op te nemen. Deze decentralisatie vergroot de motivatie om het systeem in stand te houden en de ontvangen gegevens te benutten, en heeft ook geresulteerd in verschillende voorbeelden van goede praktijken.

242. In Hongarije worden gegevens uit het GCTS gebruikt bij de besluitvorming zowel op regeringsniveau als bij universiteiten. Het online-informatiesysteem dat op basis van GCTS-gegevens is opgezet, biedt gedetailleerde informatie over de kansen op een baan na afronding van de studie aan studenten die zich voorbereiden op de toelatingsexamens voor universiteiten/hogescholen. Veel mensen bezoeken de website waarop deze informatie te vinden is.

243. Alle bij de controle betrokken instellingen voor hoger onderwijs bereikten of overschreden het vereiste aantal deelnemers die gegevens uit het systeem gebruikten. Verder haalden vier instellingen de doelstelling om 90 % van de afgestudeerden bij de vragenlijsten te betrekken en overschreden twee universiteiten dit streefcijfer.

244. Er was echter een afnemende bereidheid bij de geënquêteerde doelgroepen om te antwoorden. De dalende respons maakt de gegevens minder betrouwbaar en vormt ook een risico voor de duurzaamheid van het systeem.

245. De nationale rekenkamer concludeerde dat de organisaties hun taken goed uitvoerden in overeenstemming met de streefdoelen voor alle fasen: planning, coördinatie, ontwikkeling en monitoring. De gecentraliseerde planning – met name de planning voor verschillende beroepen – creëerde nuttige methoden en richtsnoeren. De succesvolle implementatie van het GCTS werd ook ondersteund door de actieve, nauwe samenwerking tussen de gecentraliseerde en institutionele organisaties.

Aanbevelingen

246. Bij de controle werd aanbevolen dat er meer betrouwbare informatie over in het buitenland werkende afgestudeerden werd opgenomen in de database voor het volgen van de loopbaan van afgestudeerden, dat het EMMI

afgestudeerden verder aanmoedigde om de online-enquêtes in te vullen en dat de verzamelde gegevens verzameld werden in een vorm die datamining mogelijk maakt. Bij de controle werd ook een aantal concrete voorbeelden van goede praktijken aangetroffen, die vervolgens werden aanbevolen.

Publicatie en follow-up

247. De nationale rekenkamer van Hongarije publiceerde haar controleverslag op 6 oktober 2016 en stelde ook een analyse op van het onderwerp op basis van de controleresultaten.

248. De analyse was voornamelijk gericht op twee essentiële problemen die de controle aan het licht had gebracht: de vraag waarom de geënquêteerde afgestudeerden niet veel zin hebben om te antwoorden en de vraag waarom gegevens over de werkgelegenheid voor recente afgestudeerden in het buitenland niet werden gebruikt. Hoewel het responspercentage uiteraard verhoogd kan worden door de technische aspecten te verbeteren en de enquête in te korten, wordt in de analyse toch gesteld dat het versterken van de band tussen instellingen voor hoger onderwijs en afgestudeerden het belangrijkste is. Ook werd opgemerkt dat er meer nadruk moet worden gelegd op het vergroten van de betrouwbaarheid van de GCTS-database gedurende de werking en ontwikkeling van het GCTS, zodat de arbeidskenmerken van afgestudeerden die in het buitenland werken gedetailleerder kunnen worden onderzocht.

Verwachte impact

249. Op basis van de aanbevelingen van de controle moet er een Europees initiatief worden genomen om afgestudeerden te volgen en kennis van hun loopbaan of verdere ontwikkeling op onderwijsgebied te verbeteren, en om verbeteringen in loopbaanadvies, de opzet van programma's, de institutionele strategie en beleidsvorming te ondersteunen. De opzet van de enquête moet worden veranderd en afgestudeerden moeten er beter over worden geïnformeerd. Er moeten preciezere infographics en databases voor de verschillende beroepen worden gecreëerd, met interactieve uitwisseling van informatie ter ondersteuning van datamining.

Nationale rekenkamer van Malta

Uffiċċju Nazzjonali tal-Verifika (Malta)

Bijdrage van de structuurfondsen aan de Europa 2020-strategie op het gebied van werkgelegenheid en onderwijs

Overzicht

250. In dit verslag werd onderzocht of projecten en andere activiteiten in het kader van de operationele programma's van het ESF en het EFRO zodanig waren opgezet en uitgevoerd dat ze een doeltreffende bijdrage leverden aan de verwezenlijking van de Europa 2020-strategie op het gebied van werkgelegenheid en onderwijs, en of de eerste resultaten van deze interventies dit begrip ondersteunden. Deze taak werd door het Contactcomité van de hoge controle-instanties (HCI's) aan de werkgroep inzake structuurfondsen gegeven. Deze parallelle controle werd uitgevoerd in samenwerking met de HCI's van tien lidstaten.

251. De totale jaarlijkse overheidsuitgaven op het gecontroleerde terrein bedragen 113 645 000 euro (met inbegrip van onderwijs en werkgelegenheid), waarvan 20 800 000 euro (ESF, as 1) verband houdt met werkgelegenheid (in het algemeen, niet alleen werkgelegenheid voor jongeren).

Hoe de controle werd uitgevoerd

252. De belangrijkste gecontroleerde was de beheersautoriteit in Malta en de controle bestreek de periode 2014-2016. Bij haar bespreking van de vastgelegde doelstellingen verwees de Maltese nationale rekenkamer (NAO) naar een reeks informatiebronnen. Het uitgevoerde onderzoek omvatte een evaluatie van de literatuur met betrekking tot de Europese Unie (EU), een grondige analyse van het relevante wettelijk kader en de documenten die specifiek voor de Maltese context waren opgesteld. Er werd verwezen naar EU-gerelateerde literatuur zoals de Europa 2020-strategie, richtsnoeren voor de investeringsprioriteiten, het prestatiekader en de toepassing van het wettelijk kader in de lidstaten.

253. Van bijzonder belang voor deze controle was de relevante wetgeving waarin de verschillende facetten van de functies van de operationele programma's (OP's) werden behandeld. In het bijzonder omvatte het relevante wettelijk kader drie EU-verordeningen uit 2013 (1301/2013, 1303/2013 and 1304/2013) waarin gemeenschappelijke en algemene bepalingen zijn opgenomen over het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij.

254. Documentatie die specifiek betrekking had op de Maltese context omvatte de Partnerschapsovereenkomst van Malta, het nationaal hervormingsprogramma 2015 (NRP), de aanbevelingen van de Raad en de landspecifieke

aanbevelingen, de vastgestelde OP's, subsidiabiliteitsregels en evaluaties vooraf, alsmede door de dienst planning en coördinatie van prioriteiten (in haar hoedanigheid van beheersautoriteit) opgestelde interne documenten waarin wordt ingegaan op de kerndoelen die in de Europa 2020-strategie zijn vastgesteld.

255. Tijdens deze controle hield de NAO semigestructureerde interviews met de beheersautoriteit. Naast deze interviews verzocht de NAO om ondersteunende documentatie en zo nodig om verduidelijkingen. De interviews waren gebaseerd op een handleiding voor standaardinterviews die door de werkgroep was vastgesteld. Dit document bestond uit drie hoofdonderdelen, namelijk:

- o algemene informatie om een overzicht te geven van de operationele programma's in de lidstaten met betrekking tot onderwijs en werkgelegenheid;
- o de opzet van de OP's om inzicht te geven in de wijze waarop de gecontroleerde OP's waren opgesteld en in de vraag of ze aansloten op de verwezenlijking van de Europa 2020-doelstellingen; en
- o de uitvoering van de OP's, waarin werd ingegaan op de goedgekeurde projecten die geselecteerd waren om geëvalueerd te worden, om vast te stellen in welke mate deze projecten hadden bijgedragen of in de toekomst zouden bijdragen tot de verwezenlijking van de belangrijkste doelstellingen van de Europa 2020-strategie.

256. De werkzaamheden ter plaatse werden tussen mei 2016 en november 2016 verricht.

Belangrijkste opmerkingen

257. Met betrekking tot de voorbereiding van de OP's stelde de NAO vast dat ze waren opgesteld na uitgebreide evaluaties van nationale prioriteiten, risico's en uitdagingen, waarbij alle ministeries op nationaal niveau waren betrokken en die werden gecoördineerd door de programmeringseenheid om te zorgen voor enige uniformiteit in de aanpak. Verder werden de in de voorafgaande evaluaties gedane aanbevelingen in de overgrote meerderheid van de gevallen naar behoren geïntegreerd. De NAO concludeerde dat de OP's duidelijk aansloten op de nationale behoeften, de aanbevelingen van de Raad en de vastgestelde risico's en behoeften.

258. De NAO was in het algemeen van oordeel dat de geselecteerde indicatoren zouden bijdragen tot de algehele verwezenlijking van de Europa 2020-doelstellingen. Er waren echter enkele tekortkomingen in specifieke investeringsprioriteiten waarbij niet precies werd aangegeven hoe een en ander in zijn werk ging en de informatie onduidelijk was. De NAO achtte de resultaatindicatoren voor OP I haalbaar, ondanks het ontbreken van bepaalde details, en die voor OP II, waarvoor meer informatie werd verstrekt, realistisch en over het algemeen ambitieus.

259. Met betrekking tot de potentiële doelmatigheid en doeltreffendheid van de projecten was er een duidelijk verband tussen de projecten en de specifieke doelstellingen ervan enerzijds en de resultaatindicatoren anderzijds, en werden er adequate richtsnoeren verstrekt.

260. De bestaande systemen voor de monitoring van indicatoren waren toereikend en voorzagen in de tijdige verzameling en analyse van gegevens. In de monitoringcommissies zetelen vertegenwoordigers van alle relevante autoriteiten, afgezien van de controleautoriteit, die op ad-hocbasis om input werd gevraagd.

261. Aanvragers kregen voldoende richtsnoeren over OP's en projecten en over de wijze waarop ze de aanvraag moesten indienen, en konden voorlichtingssessies bijwonen.

262. Van goede praktijken was duidelijk sprake bij de oprichting van het interministeriële coördinatiecomité en de subsidiaire sectorale subcomités waardoor middelen optimaal werden gebruikt en overlappingsen en dubbel werk werden geminimaliseerd. De comités boden strategische input en richtsnoeren met betrekking tot de programmeringsperiode 2014-2020.

Aanbevelingen

263. Afgezien van bepaalde specifieke tekortkomingen bij de indicatoren, zoals uiteengezet in bovenstaande opmerkingen, heeft de NAO geen algemene aanbevelingen die voldoende materieel belang hebben of die ingaan op brede risicogebieden zodat er een verdere discussie komt. Opgemerkt dient te worden dat de timing van deze evaluatie in een relatief vroege fase in de programmeringsperiode feitelijk een beperking vormde voor de analyse door deze rekenkamer.

Publicatie en follow-up

264. Het verslag werd op 1 februari 2017 elektronisch gepubliceerd op de website van de NAO. De publicatie ging vergezeld van een persbericht. Er heeft nog geen follow-up plaatsgevonden.

Verwachte impact

265. De NAO is van mening dat bij een eventuele herziening van de OP's de bevindingen en conclusies van dit verslag in aanmerking moeten worden genomen.

Hoge controle-instantie van Polen

Najwyższa Izba Kontroli

Stages en werkervaringsplekken voor werklozen op kantoren van overheidsinstanties

Overzicht

266. Kantoren van overheidsinstanties hebben adequate organisatorische regelingen getroffen voor stages voor studenten en afgestudeerden, alsmede werkervaringsplekken voor werklozen⁴⁵. De kwaliteit ervan is echter niet altijd zo hoog als vereist is. Bijgevolg heeft dit het nut ervan voor het helpen van deelnemers om een baan te vinden, negatief beïnvloed. Tegelijkertijd is de werkloosheid van afgestudeerden een van de grootste problemen van de arbeidsmarkt; deze is volgens de nationale strategie 2020 voor de ontwikkeling van menselijk kapitaal onder meer het gevolg van een discrepantie tussen bestaande behoeften enerzijds en het niveau en de reikwijdte van stages en werkervaringsplekken anderzijds.

Hoe de controle werd uitgevoerd

267. De gecontroleerden omvatten 24 overheidsinstanties: 17 overheidsdiensten (2 ministeries, 5 provinciale overheidsdiensten, 5 gemeenten/plaatselijke autoriteiten en 5 districtsautoriteiten) en 7 universiteiten uit 6 provincies.

268. De instanties werden geselecteerd op basis van het grootste aantal stages en werkervaringsplekken voor werklozen die in 2013, 2014 en de eerste helft van 2015 waren georganiseerd.

269. De reikwijdte van de controle bestreek stages en werkervaringsplekken voor studenten, respectievelijk werklozen.

270. De controle bestreek de periode van 1 januari 2013 tot de afronding van de controleactiviteiten in elke gecontroleerde eenheid en werd tussen 17 september en 31 december 2015 uitgevoerd.

⁴⁵ In Polen betreffen werkervaringsplekken een proces waarbij een werkloze praktische vaardigheden ontwikkelt en taken uitvoert op een werkplek zonder een arbeidsovereenkomst te hebben afgesloten.

Belangrijkste opmerkingen

271. De overheidsdiensten waren over het algemeen goed voorbereid op stages en werkervaringsplekken. In twee uitzonderingsgevallen namen de instanties te veel deelnemers aan, hetgeen hun organisatorische capaciteit te boven ging. Stages worden geregeld in contracten of overeenkomsten tussen de diensten en hogescholen of universiteiten, en werkervaringsplekken worden bestreken door contracten tussen de diensten en arbeidsbureaus. Leerlingen en stagiairs krijgen een mentor toegewezen, maar er zijn gevallen waarin mentoren een aanzienlijk aantal mensen onder hun hoede hadden (tot twaalf mensen). In het geval van universiteitsmentoren bestond het mentoraat soms alleen op papier omdat sommige stages plaatsvonden tijdens een vakantieperiode wanneer mentoren verlof hadden. Er waren gevallen waarin één mentor verantwoordelijk was voor een bijzonder groot aantal studenten (in extreme gevallen meer dan 800 mensen gedurende het academisch jaar).

272. De overgrote meerderheid van de bezochte diensten betaalde geen opleidingsvergoeding aan mentoren, hoewel de desbetreffende verordening (die inzake werkervaringsplekken) in dergelijke vergoeding voorziet indien de mentor niet (ten minste gedeeltelijk) vrijgesteld is van professionele verplichtingen voor de duur van de stage. De controleurs wezen erop dat het oneerlijk is dat in het kader van de bestaande wetgeving de mentoren van studenten van openbare scholen in aanmerking komen voor aanvullende financiering terwijl dit niet het geval is voor studenten van particuliere scholen (het kan bijvoorbeeld voorkomen dat ze op dezelfde locatie werken en precies dezelfde activiteiten verrichten).

273. De uitwisseling van informatie tussen universiteiten en diensten is nog niet volledig functioneel, met name in het geval van het stageprogramma. Mentoren bij de diensten hadden geen contact met de vertegenwoordigers van de universiteiten en sommige stages werden buiten het kader van het programma uitgevoerd.

274. Na de initiële inwerkperiode voerden werkloze jongeren op werkervaringsplekken in het algemeen taken uit die vergelijkbaar waren met die welke door werknemers werden uitgevoerd. Voor stages en werkervaringsplekken kregen de deelnemers de meest eenvoudige taken, vaak puur mechanisch, zoals kopiëren (dit was het geval voor een derde van de stagiairs).

275. De controleurs van de hoge controle-instantie merkten bij negen van de diensten nog andere tekortkomingen op (meer dan 50 %). Deze tekortkomingen betroffen opleiding op het gebied van gezondheid en veiligheid, die bijvoorbeeld werden verzorgd door niet-bevoegde personen. Bij twee diensten werden persoonsgegevens verwerkt door leerlingen en stagiairs die niet over de desbetreffende autorisatie beschikten, hetgeen niet in overeenstemming is met de bepalingen van de wet inzake de bescherming van persoonsgegevens.

276. Bij de gecontroleerde diensten van de ministeries en provinciale overheden namen gedurende de gecontroleerde periode slechts 75 mensen deel aan de stages, ofwel een kwart van het geplande aantal in het proefopleidingsprogramma van de regering. De maatregel was bedoeld om de openheid van diensten voor stagiairs te vergroten en hoogwaardige stages te verzorgen.

277. In slechts 52,5 % van de gevallen leidden werkervaringsplekken voor werklozen bij overheidsinstanties binnen drie maanden na afronding ervan tot een baan, omdat de diensten geen baan konden garanderen vanwege vergelijkende onderzoeken.

278. Bij drie diensten waren de definitieve beoordelingen van stagiairs algemeen van aard: ze bevatten dezelfde formuleringen en waren opgesteld op basis van een model, wat het nut ervan voor potentiële toekomstige werkgevers beperkte.

Aanbevelingen

279. De hoge controle-instantie heeft aangetoond dat de organen die de stages en werkervaringsplekken aanbevelen en de gasteenheden nauwer moeten samenwerken, en dat de overheidsinstanties passende maatregelen moeten nemen om:

- de vacatures te publiceren, samen met de toelatingsregels en -criteria;
- in alle gevallen programma's voor stages/werkervaringsplekken te vereisen van de organen die stages en werkervaringsplekken aanbevelen;
- een eerlijke beoordeling te maken van stages en werkervaringsplekken en de door de stagiairs verworven specifieke vaardigheden vast te stellen;
- studenten in staat te stellen deel te nemen aan vrijwillige stages, zoals stages voor afgestudeerden;
- bij een bepaalde dienst georganiseerde stages en werkervaringsplekken te beoordelen.

280. De hoge controle-instantie merkte ook op dat mentoren van studenten van particuliere scholen geen vergoeding kregen en dienden een voorstel met die strekking bij de minister-president in.

Publicatie en follow-up

281. De informatie over de controleresultaten werd op 6 juni 2016 goedgekeurd door de president van de hoge controle-instantie en het persbericht over de controleresultaten werd op 18 augustus 2016 gepubliceerd op de website van de hoge controle-instantie.

282. In totaal stelden de controleurs zestig conclusies na de controle op, die de hoofden van de gecontroleerde entiteiten ter uitvoering goedkeurden.

Verwachte impact

283. Het verslag en de conclusies die eruit voortvloeien zullen naar verwachting bijdragen tot de verbetering van de werkervaringsplekken en stages doordat de aanwerving voor werkervaringsplekken en stages transparanter wordt, het aantal hoogwaardige werkervaringsplekken en stages toeneemt, en de reikwijdte en intensiteit van de samenwerking tussen universiteiten/hogescholen en organisaties die werkervaringsplekken aanbieden, groter wordt.

Portugese rekenkamer

Tribunal de Contas

Controle van het strategische plan om de inzetbaarheid van jongeren te bevorderen – “Impulso Jovem”

Overzicht

284. De controle werd ontwikkeld op verzoek van het Portugese parlement; de algemene doelstelling ervan was de beheers- en controlesystemen en de uitvoering van het strategisch plan “Impulso Jovem” te beoordelen, met inbegrip van:

- o het karakteriseren van het strategisch plan dat initiatieven omvat ter bevordering van de werkgelegenheid voor jongeren – “Impulso Jovem” – wat betreft de organisatorische structuur, het besluitvormingsproces en het beheers- en controlesysteem daarvan;
- o het analyseren van de doelstellingen van het plan en de adequaatheid van de daaraan toegewezen middelen;
- o het beoordelen van de mate waarin de doelstellingen van het plan “Impulso Jovem” (juni 2012 tot december 2013) waren verwezenlijkt wat betreft de materiële en financiële uitvoering ervan.

285. De gecontroleerde periode liep van juni 2012 tot december 2013.

286. De doelstelling van het strategisch plan “Impulso Jovem” was om 932,3 miljoen euro vrij te maken in Europese fondsen (204,7 miljoen euro uit het ESF en 727,6 miljoen euro uit het EFRO).

Hoe de controle werd uitgevoerd

287. De belangrijkste gecontroleerde was de voornaamste nationale autoriteit inzake werkgelegenheid en opleiding, het “Instituto do Emprego e Formação Profissional (IEFP)”, maar tijdens de controle werden ook de certificerende instantie voor het ESF en het EFRO en de beheersautoriteiten geraadpleegd, alsmede de bemiddelende instanties van de belangrijkste operationele programma’s en andere overheidsinstanties die betrokken waren bij de uitvoering van het strategisch plan “Impulso Jovem”.

288. De controle werd ontwikkeld in overeenstemming met algemeen aanvaarde methoden en technieken uit de controle- en procedurehandleiding van het Tribunal de Contas.

289. Om de subsidiabiliteitsvereisten te bevestigen en de procedures voor het controleren en monitoren van de “Impulso Jovem” en de verrichte betalingen te evalueren, werden niet-statistische steekproeven geselecteerd.

290. Bij de verrichte verificaties werd rekening gehouden met alle assen en maatregelen die onder het strategisch plan vallen en werden er van iedere as projecten gecontroleerd.

291. De controle was de verantwoordelijkheid van één lid van het Tribunal de Contas en werd op de plenaire vergadering van de tweede sectie van de Tribunal de Contas goedgekeurd. Alle zes de leden gaven hun opmerkingen door.

292. Het controleteam bestond uit drie controleurs en de werkzaamheden werden gecoördineerd door één hoofdcontroleur.

293. De controle werd tussen december 2013 en november 2016 verricht.

Belangrijkste opmerkingen

294. Het beheer, de monitoring en controle van de “Impulso Jovem” werden niet ondersteund door een efficiënt informatieaggregatie- en beheersysteem.

295. Uit de resultaten blijkt dat de uitvoering weinig te maken had met de oorspronkelijk geplande maatregelen. Dit was ten dele te wijten aan niet alleen een moeilijk economisch klimaat, maar ook aan het feit dat er tegenslagen waren bij de uitvoering van sommige nieuwe maatregelen, die ertoe leidden dat de bijbehorende steunmaatregelen ook werden uitgesteld. Een andere factor die bijdroeg tot deze resultaten was dat toen de eerste fasen van het plan werden opgesteld, dit moest concurreren met de bestaande en aantrekkelijkere “stageprogramma’s”, waarvan de deelnamekosten voor begunstigden en/of promotors lager waren zodat ze langere stageperiodes konden aanbieden, en die de regio van Lissabon bestreken.

296. De eerste investeringsraming voor “Impulso Jovem” was ongeveer 932,3 miljoen euro, de goedgekeurde investering bedroeg 444,3 miljoen euro en de investering voor de uitvoering was 187,4 miljoen euro, wat resulteerde in een uitvoeringspercentage van 42,2 %.

297. Als aandeel in het totale aantal werklozen jonger dan 30 jaar die op 31 december 2012 ingeschreven stonden bij arbeidsbureaus (171 994 personen) maken jongeren die in het kader van het plan “Impulso Jovem” in dienst waren genomen (93 989 mensen) ongeveer 54,6 % uit van het totaal, waarbij 23,0 % (39 736) niet langer ingeschreven stond bij arbeidsbureaus.

298. Het IEFP wist niet wat het inzetbaarheidsniveau op de verschillende opleidingsterreinen was.

Aanbevelingen

299. Gezien het feit dat het nationale plan voor de uitvoering van de jongerengarantie, dat is opgenomen in de nieuwe programmeringsperiode 2014-2020, op het plan “Impulso Jovem” volgde, werd aanbevolen om:

- te zorgen voor een geaggregeerd en geleed overkoepelend informatiesysteem;
- de resultaten van de inzetbaarheid per opleidingsgebied te evalueren;
- de ontwikkeling van jongeren met een laag opleidingsniveau, hun mate van succes bij het afronden van de opleiding en hun integratie op de arbeidsmarkt te monitoren;
- controles ter plaatse te intensiveren vergeleken met de controles in het plan “Impulso Jovem”.

Publicatie en follow-up

300. Het verslag werd op 6 januari 2017 aan het Portugees parlement verstrekt en elektronisch gepubliceerd op de website van het Tribunal de Contas. De publicatie ging vergezeld van een presentatienota.

301. Als standaardprocedure wordt er zes maanden na publicatie van het verslag follow-up aan gegeven. Totdat alle aanbevelingen zijn uitgevoerd (of de uitvoering ervan definitief is verworpen op basis van een steekhoudende bijbehorende onderbouwing, of de aanbevelingen om andere objectieve redenen zijn vervallen) zal het controleteam elk jaar een nieuwe beoordeling van de status van de resterende aanbevelingen uitvoeren.

Verwachte impact

302. Het verslag en de aanbevelingen zullen naar verwachting leiden tot:

- verbeteringen in het informatiesysteem ter ondersteuning van beheers- en beleidsbeslissingen;
- betere kennis van het verband tussen opleidingsgebieden en inzetbaarheid;
- betere tracering van de integratie van jongeren met een laag opleidingsniveau op de arbeidsmarkt;
- verbeterde controleprocedures bij dit soort subsidies.

Slowaakse hoge controle-instantie

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Controle van de doelmatige en doeltreffende gebruikmaking van uit de nationale begroting toegewezen middelen om afgestudeerden van geselecteerde universiteiten voor te bereiden op de arbeidsmarkt en van de resultaten van geselecteerde economische indicatoren en in het leer- en onderwijsproces toegepaste indicatoren

Overzicht

303. Deze controle was gericht op de ontwikkeling van het aantal mensen dat studeerde aan universiteiten in verhouding tot subsidies uit de nationale begroting. Ook werd er onderzocht hoe de subsidies bijdroegen tot het succes van afgestudeerden op de arbeidsmarkt.

304. In 2013 bood de arbeidsmarkt in Slowakije slechts duizend banen voor academici. In het tweede kwartaal van 2013 waren meer dan 27 000 mensen met een universitair diploma werkloos. Bij de controle werd geconstateerd dat het Slowaakse hoger onderwijs een overschot aan afgestudeerden aflevert en dat er geen correlatie is tussen de behoeften van de arbeidsmarkt en de soorten afgestudeerden die de universiteiten afleveren.

Hoe de controle werd uitgevoerd

305. De belangrijkste gecontroleerden waren het Slowaakse Ministerie van Onderwijs en tien Slowaakse openbare universiteiten.

306. Er werden economische en andere gegevens geanalyseerd, samengevoegd, vergeleken en ingedeeld. Bij geselecteerde faculteiten werd een evaluatie van succespercentages van studenten uitgevoerd, en op basis van gegevens van arbeidsbureaus werd er een werkgelegenheidsenquête opgesteld. Er werd een vragenlijst ontwikkeld voor academici om informatie te verzamelen over hun succes op de arbeidsmarkt en hun tevredenheid over de kwaliteit van het onderwijs. De onderzochte documenten omvatten een financieel eindoverzicht van het begrotingsgedeelte van het Ministerie van Onderwijs, jaarverslagen over de uitvoering van begrotingen door universiteiten, jaarlijkse activiteitenverslagen, subsidieovereenkomsten, enz.

307. De controle had tot doel te onderzoeken of er doelmatig en doeltreffend gebruik was gemaakt van nationale begrotingsmiddelen die waren toegewezen om afgestudeerden van geselecteerde universiteiten voor te bereiden op een succesvolle betreding van de arbeidsmarkt, door het stellen van de volgende zes vragen: hoe doeltreffend waren overheidsmiddelen gebruikt om de werkgelegenheid voor afgestudeerden te vergroten, waren met die middelen de doelstellingen bereikt, hoe snel vonden werkzoekenden werk, welke correlatie bestond er tussen personeelsbezetting en

resultaten van studenten, hoe tevreden waren studenten over het onderwijs en de betrokkenheid van werkgevers bij onderwijs.

308. De controle werd tussen 27 mei en 6 december 2013 verricht.

Belangrijkste opmerkingen

309. In het algemeen leverden de universiteiten te veel afgestudeerden af die geen werk konden vinden in hun studierichting en er was niet voldoende correlatie met de behoeften van de arbeidsmarkt. De toewijzing van middelen uit de nationale begroting aan afzonderlijke universiteiten hangt slecht gedeeltelijk af van het succes van studenten op de arbeidsmarkt. Universiteiten krijgen voornamelijk beurzen toegewezen op basis van studentenaantallen, waarbij 10 % tot 20 % van de beurzen niet wordt gebruikt en dus wordt overgeheveld naar het volgende jaar. Een groot aantal studenten per professor resulteerde in een groter aandeel werkloze studenten per professor. In 2010-2012 slaagde 15 % van de afgestudeerden er niet in om de arbeidsmarkt te betreden, waardoor 55 570 000 euro aan nationale begrotingsmiddelen op korte termijn ondoelmatig werd gebruikt. Uit de controlevragenlijst bleek dat meer dan 60 % van de afgestudeerden van mening was dat ze gebruikmaakten van hun universitaire opleiding en dat 26,3 % in vaste dienst was. Meer dan 90 % hechtte veel waarde aan de kwaliteit van hun universitaire opleiding, maar slechts 52 % zou opnieuw voor dezelfde studie kiezen.

Aanbevelingen

310. Er werd een aantal aanbevelingen gedaan om de werkloosheid onder afgestudeerden aan te pakken en te zorgen voor een grotere gerichtheid op het toerusten van studenten met de opleiding en vaardigheden die vereist zijn voor de arbeidsmarkt door informatie, samenwerking en stimulansen te verbeteren. De belangrijkste aanbevelingen worden hieronder genoemd:

- de methode voor de toewijzing van beurzen moet grondig worden herzien en er moet worden overwogen om de voorkeur te laten uitgaan naar universiteiten waarvan de afgestudeerden aantoonbaar meer succes hebben op de arbeidsmarkt;
- doelstellingen moeten opnieuw worden beoordeeld en nieuwe doelstellingen moeten worden vastgesteld in subprogramma 077 11 – *Verzorging van universitair onderwijs en het beheer van universiteiten*;
- het Ministerie van Onderwijs en openbare universiteiten moeten samenwerken met de socialezekerheidsdienst en het Ministerie van Arbeid om instrumenten te creëren waarmee actuele en betrouwbare gegevens beschikbaar kunnen worden gesteld om het succes van afgestudeerden op de arbeidsmarkt te monitoren;
- het Ministerie van Onderwijs moet het kader voor de toewijzing van middelen aanpassen zodat het universiteiten ondersteunt waarvan de afgestudeerden aantoonbaar succesvol zijn op de arbeidsmarkt;
- het nationale hervormingsplan voor de volgende periode moet worden herzien;

- het informatiesysteem van arbeidsbemiddelingsdiensten moet worden uitgebreid zodat universiteiten en arbeidsbureaus gekoppeld zijn en universiteiten online toegang hebben tot gegevens over de situatie van hun afgestudeerden op de arbeidsmarkt;
- de profielbeschrijvingen van afgestudeerden moeten worden geharmoniseerd en individuele studiegebieden moeten worden gecategoriseerd aan de hand van de studieprogrammaregeling;
- er moet een indicator worden ingevoerd om het aantal studenten te monitoren dat hun studie niet afrondt;
- de gewichtscoefficiënt voor succes op de arbeidsmarkt moet worden verhoogd.

Publicatie en follow-up

311. Dit verslag werd op 7 januari 2014 gepubliceerd en aan de minister-president, de minister van Onderwijs en de relevante Slowaakse parlementaire commissies gepresenteerd.

312. Aan de uitvoering van de aanbevelingen zal in toekomstige controles follow-up worden gegeven.

Verwachte impact

313. Het verslag en de aanbevelingen zouden moeten helpen om doelmatiger en doeltreffender gebruik te maken van begrotingsmiddelen voor hoger onderwijs en de arbeidsparticipatie van academici moeten verbeteren.

Nationale Rekenkamer van het VK

UK National Audit Office

Waarde toevoegen via het leerlingstelselprogramma

Overzicht

314. In dit verslag werd onderzocht of het Ministerie van Onderwijs (DfE) kon aantonen dat het in toenemende mate door werkgevers geleide leerlingstelselprogramma kosteneffectief was.

315. Opeenvolgende regeringen zijn van oordeel geweest dat leerlingplaatsen een belangrijke manier zijn om vaardigheden te ontwikkelen en dat ze dus een cruciaal onderdeel vormen van plannen voor groei en verbeterde productiviteit, en dat ze bovendien betere resultaten voor jongeren opleveren en de diversiteit op de werkvloer een impuls geven. Gedacht wordt dat werkgevers zonder tussenkomst van de overheid niet zouden investeren in een economisch optimale hoeveelheid opleiding, waaronder leerlingplaatsen.

316. De afgelopen jaren is het aantal plaatsen in het leerlingstelsel aanzienlijk toegenomen en het DfE breidde de leerlingstelselprogramma's verder uit, terwijl het tegelijkertijd werkgevers steeds meer het voortouw liet nemen en hen de programma's liet financieren. Aanzienlijke veranderingen ter ondersteuning van de uitvoering van het programma omvatten een beleidsdoelstelling om nieuwe plaatsen in het leerlingstelsel te faciliteren, nieuwe normen voor plaatsen in het leerlingstelsel die door werkgeversgroepen moeten worden vastgesteld en basisfinanciering via een heffing voor werkgevers.

Hoe de controle werd uitgevoerd

317. De belangrijkste gecontroleerde was het DfE, dat op dat moment aan het begin stond van een complex transitieprogramma met betrekking tot leerlingplaatsen. Het NAO-verslag had tot doel informatie te verstrekken over de wijze waarop het die transitie beheerde en de inspanningen te evalueren die tot dan toe waren gedaan om de waarde te verhogen van de in toenemende mate door werkgevers geleide leerlingstelselprogramma's. Deze doelmatigheidscontrole bestreek drie hoofdgebieden:

- het beschrijven van de doelstellingen van het programma en het meten van het succes ervan;
- het verbeteren van de kwaliteit van individuele leerlingplaatsen;
- het beheren van de risico's voor de kwaliteit en waarde van leerlingplaatsen.

318. De controle-informatie werd verzameld tussen december 2015 en mei 2016.

319. Er werden semigestructureerde interviews gehouden met en bezoeken gebracht aan 5 toezichthoudende organen, 7 opleidingsaanbieders, 19 werkgevers en vertegenwoordigende organisaties uit de auto-industrie, de bouw en dienstverlenende sectoren, 2 plaatselijke partnerschappen van ondernemingen en 10 groepen vertegenwoordigers van belanghebbenden.

Belangrijkste opmerkingen

320. Met betrekking tot het beschrijven van de doelstellingen van de programma's en het meten van het succes ervan heeft het DfE niet uiteengezet hoe het de stijging van het aantal plaatsen in het leerlingstelsel zou benutten om verbeteringen in de productiviteit te bewerkstelligen en hoe het de mix van leerlingplaatsen zou beïnvloeden om de beste kosteneffectiviteit te realiseren. Evenmin had het beschreven hoe "succes" er in het herziene programma uit zou zien. Uit onderzoek bleek dat verschillende leerlingplaatsen sterk uiteenlopende voordelen bieden, maar het was onduidelijk hoe het DfE dit bewijs wilde gaan gebruiken.

321. De kwaliteit van individuele plaatsen in het leerlingstelsel moest worden verbeterd door normen voor leerlingplaatsen in te voeren die door werkgevers waren opgesteld. Veel werknemers en opleidingsaanbieders die bij de opzet en uitvoering van leerlingplaatsen waren betrokken ondersteunden de beginselen die aan de basis van de nieuwe normen lagen, maar er was meer werk nodig om de bekendheid ervan te vergroten. In de praktijk was het ontwikkelingsproces van nieuwe opleidingsnormen voor werkgevers arbeidsintensief geweest en had het langer geduurd dan het DfE had voorzien. Sommige werkgevers en vertegenwoordigende groepen van het bedrijfsleven waren bezorgd dat de aanpak leidde tot een groot aantal beperkte, overlappende normen waardoor de verwerving van nieuwe overdraagbare vaardigheden werd beperkt.

322. Werkgevers meldden dat ze zeer tevreden waren over de kwaliteit van de aangeboden opleidingen en de voordelen die deze hun opleverden, maar uit enquêtes onder leerlingen kwam een minder duidelijk beeld naar voren van de kwaliteit van de gevolgde opleiding en de onderwijsinspectie was van oordeel dat ongeveer een vijfde van de aanbieders de kwaliteit van hun opleidingen moest verbeteren. Het DfE beheerde individuele risico's voor de kwaliteit van leerlingplaatsen en de waarde die in verband werd gebracht met het op passende wijze leveren van onderdelen voor het huidige veranderingsprogramma. Ook ontwikkelde het een doeltreffender aanpak van het beheer van horizontale risico's voor het succes van het programma, maar verdere vorderingen waren noodzakelijk en er was nog niet vastgesteld welke informatie het nodig had om belangrijke gedragsrisico's te monitoren en signalen op te sporen van risico's die substantieel werden.

Aanbevelingen

323. Het DfE moest:

- de geplande totale impact op de productiviteit en groei vaststellen, alsmede kernprestatie-indicatoren voor de korte termijn om het succes van een programma te meten;
- ervoor zorgen dat het tijdschema voor de verdere ontwikkeling van normen realistisch bleef en duidelijk aan werkgevers en aanbieders werd gecommuniceerd;

- de wijze waarop het omging met belangrijke risico's, onderlinge onafhankelijkheid en onvoorziene omstandigheden bij de verschillende elementen van het programma verbeteren;
- meer doen om te begrijpen hoe werkgevers, opleidingsaanbieders en beoordelingsinstanties kunnen reageren op lopende hervormingen, en solide methoden ontwikkelen om snel te reageren, mochten zich gevallen van marktmisbruik voordoen;
- de functie van overheidsorganen, respectievelijk het Institute for Apprenticeships vaststellen met betrekking tot het toezicht op de kwaliteit van het leerlingstelsel en het verzamelen en analyseren van relevante gegevens en meeteenheden.

Publicatie en follow-up

324. Het verslag werd op 6 september 2016 gepubliceerd, samen met een bijbehorend persbericht. Het werd op 12 oktober 2016 besproken in de Commissie overheidsrekeningen van het Lagerhuis en de Commissie publiceerde haar eigen verslag op 30 november 2016, waarop het DfE antwoordde in het kader van de standaardprocedure. De controlebevindingen werden ook gepresenteerd op een evenement van het Westminster Employment Forum in februari 2017.

325. De NAO geeft standaard follow-up aan de uitvoering van haar aanbevelingen door contact te houden met het gecontroleerde orgaan. In maart 2017 publiceerde het DfE een officiële strategie om profijt te trekken van het leerlingstelselprogramma, met inbegrip van prestatiemaatregelen zoals betere verdiensten voor succesvolle leerlingen, meer leerlingen die langdurige banen of andere onderwijskansen krijgen en meer leerlingen uit etnische minderheden, met leerstoornissen en uit kansarme milieus.

326. Het Institute for Apprenticeships werd op 3 april 2017 operationeel.

Verwachte impact

327. Het verslag en de aanbevelingen moeten bijdragen tot een verbetering van het beleid door de opstelling van een verbeterde reeks programmastreefdoelen en prestatiemetingen teneinde gemakkelijker vast te stellen of het programma een succes is. Dit zou op zijn beurt het invoeringsproces van door werkgevers opgestelde normen voor leerlingplaatsen verbeteren en leiden tot een beter beheer van risico's zoals misbruik van het systeem voor leerlingplaatsen en de nieuwe tariefregeling voor leerlingplaatsen.

Lijst van controlewerkzaamheden door deelnemende HCI's sinds 2010 in verband met jeugdwerkloosheid

328. De lijst biedt een overzicht van controlewerkzaamheden door HCI's van de EU die – volledig of gedeeltelijk – betrekking hebben op jeugdwerkloosheid of de integratie van jongeren op de arbeidsmarkt. Neem voor meer informatie over deze controles contact op met de desbetreffende HCI.

België

- Afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt, gepubliceerd in november 2014

Bulgarije

- Мониторинг на реализацията и миграцията на завършилите висше образование, 04.2017 г. [*Controle van de monitoring van het carrièreverloop en de migratie van academici, gepubliceerd in april 2017*]
- Професионално образование за заетost, публикуван през м. Май 2016 г. [*Beroepsonderwijs voor werkgelegenheid, gepubliceerd in 2016*]
- Осигуряване на заетost на младежите със средства от ЕС по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, публикуван през м. Ноември 2014 г. [*Creëren van werkgelegenheid met behulp van EU-middelen in het kader van het operationele programma “Ontwikkeling van personele middelen”, gepubliceerd in november 2014*]
- Реализиране на завършилите висше образование на пазара на труда, публикуван през м. Ноември 2013 г. [*Loopbaanontwikkeling van afgestudeerden, gepubliceerd in oktober 2013*]
- Изпълнението на процедура „Развитие”, насочена към насърчаване на икономическата activiteit на безработни лица, финансирана по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, публикуван през м. Ноември 2013 г. [*De uitvoering van het ontwikkelingsproject ter bevordering van de economische activiteit van werklozen, gefinancierd in het kader van het operationele programma “Ontwikkeling van personele middelen”, gepubliceerd in juli 2013*].

Duitsland

- Prüfung der Berufseinstiegsbegleitung nach § 49 SGB III, augustus 2015 [*Controle van de begeleiding bij het betreden van de arbeidsmarkt krachtens artikel 49 van het Duitse Wetboek inzake sociale zekerheid III, gepubliceerd in augustus 2015*]
- Prüfung berufsvorbereitender Bildungsmaßnahmen mit produktionsorientiertem Ansatz nach §§ 51 ff. SGB III, november 2016 [*Controle voor beroepsvoorbereidende opleidingsmaatregelen met een productgerichte aanpak krachtens artikel 51 e.v. van het Duitse Wetboek inzake sociale zekerheid III, gepubliceerd in november 2016*]
 - Teil I: Kofinanzierung und Vergabe [*Deel I: cofinanciering en aanbesteding*]
 - Teil II: Durchführung und Abrechnung [*Deel II: uitvoering en boekhouding*]

- Prüfung der Förderung junger Menschen mit Qualifikationsdefiziten nach § 54a SGB III, juli 2017 [*Controle van de steun voor jongeren met vaardigheidslacunes overeenkomstig artikel 54a van het Duitse Wetboek inzake sociale zekerheid III, gepubliceerd in juli 2017*]

Frankrijk

- L'accès des jeunes à l'emploi: Construire des parcours, adapter les aides, september 2016 [*Toegang tot de arbeidsmarkt voor jongeren: uitzetten van trajecten, aanpassen van staatssteun, gepubliceerd in september 2016*]

Italië

- Progetto 500 giovani per la cultura, oktober 2016 [*500 jongeren voor cultuur, gepubliceerd in oktober 2016*]

Litouwen

- Kaip panaudojamos profesinio mokymo galimybės, 02/2016 [*Gebruikmaken van mogelijkheden tot het volgen van een beroepsopleiding, gepubliceerd in februari 2016*]

Luxemburg

- Certaines mesures prises dans le cadre de la lutte contre le chômage et suivi des recommandations, avril 2011 et octobre 2014 [*Maatregelen ter bestrijding van werkloosheid en follow-up van de aanbevelingen, gepubliceerd in april 2011 en oktober 2014*]

Hongarije

- Közös ellenőrzéssel a versenyzépes tudás jobb hasznosulását, 10/2016 [*Gecoördineerde controle van het systeem voor het volgen van de loopbaan van afgestudeerden, gepubliceerd in oktober 2016*]

Malta

- Contribution of the Structural Funds to the Europe 2020 Strategy in the Areas of Employment and Education, published February 2017 [*Bijdrage van de structuurfondsen aan de Europa 2020-strategie op het gebied van werkgelegenheid en onderwijs, gepubliceerd in februari 2017*]

Polen

- Praktyki i staże w urzędach administracji publicznej, 08/2016 [*Stages en werkervaringsplekken voor werklozen bij overheidsinstanties, gepubliceerd in augustus 2016*]

- Zatrudnianie niepełnosprawnych w administracji publicznej, mei 2010 [*In dienst nemen van personen met een beperking bij de overheid*]
- Nabór pracowników na stanowiska urzędnicze w jednostkach samorządu terytorialnego, september 2010 [*Aanwerving van personeel bij plaatselijke overheidsinstanties*]
- Realizacja programu aktywizacji zawodowej osób do 30 roku życia, januari 2012 [*Uitvoering van het programma ter ondersteuning van de werkgelegenheid voor personen jonger dan 30 jaar*]
- Zatrudnianie osób niepełnosprawnych w wybranych ministerstwach, urzędach centralnych i państwowych jednostkach organizacyjnych, juni 2013 [*In dienst nemen van personen met een beperking bij geselecteerde ministeries, centrale kantoren en organisatorische overheidsseenheden*]
- Zatrudnienie socjalne jako instrument działań na rzecz rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej oraz wzmocnienia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, november 2013 [*Sociale werkgelegenheid als instrument ter verbetering van een slechte levensstandaard en ter verhoging van de activiteit van personen die risico lopen op sociale uitsluiting*]
- Skuteczność wybranych form aktywnego przeciwdziałania bezrobociu, april 2015 [*Doeltreffendheid van geselecteerde actieve vormen van voorkoming van werkloosheid*]
- Dotacje z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej, mei 2015 [*Subsidies uit het arbeidsfonds voor het ondernemen van bedrijfsactiviteiten*]
- Kształcenie na kierunkach zamawianych, oktober 2015 [*Onderwijs op gereguleerde faculteiten*]
- Praktyki i staże w urzędach administracji publicznej, juni 2016 [*Stages en werkervaringsplekken voor werklozen bij overheidsinstanties*]
- Wydatkowanie środków z funduszy strukturalnych na zwiększenie zatrudnienia, april 2017 [*Gebruik van structuurfondsen ter uitbreiding van de werkgelegenheid*]

Portugal

- Plano Estratégico de Iniciativas de Promoção da Empregabilidade Jovem «Impulso Jovem», 01/2017 [*Strategisch plan ter bevordering van de inzetbaarheid van jongeren – “Impulso Jovem”, gepubliceerd in januari 2017*]

Slowakije

- Kontrola efektívnosti a účinnosti vynakladania prostriedkov štátneho rozpočtu na pripravenosť a uplatnenie absolventov vybraných vysokých škôl na trhu práce a plnenie vybraných ukazovateľov hospodárenia, študijného a učebného procesu, január 2014 [*Controle inzake de doelmatige en doeltreffende gebruikmaking van middelen uit de nationale begroting die zijn toegewezen om afgestudeerden van geselecteerde universiteiten voor te bereiden op een succesvolle betreding van de arbeidsmarkt, en inzake de verwezenlijking van geselecteerde economische indicatoren en in het leer- en onderwijsproces toegepaste indicatoren, gepubliceerd in januari 2014*]
- Kontrola efektívnosti a účinnosti vynakladania prostriedkov štátneho rozpočtu na pripravenosť a uplatnenie absolventov vybraných stredných škôl na trhu práce a plnenie vybraných ukazovateľov hospodárenia, študijného a učebného procesu, december 2013

- Kontrola vybraných nástrojov aktívnej politiky trhu práce, nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, februári 2013

Verenigd Koninkrijk

- Delivering value through the apprenticeships programme [*Het toevoegen van waarde via het leerlingstelselprogramma, gepubliceerd in september 2016*]
- Investigation into misuse of the Flexible Support Fund in Plaistow [*Onderzoek naar het misbruik van het fonds voor flexibele steun in Plaistow, gepubliceerd in juli 2016*]
- Welfare reform – lessons learnt [*Bijstandsherziening – getrokken lessen, gepubliceerd in mei 2015*]
- Further education and skills sector: implementing the Simplification Plan [*Vervolgonderwijs en vaardighedensector: uitvoering van het vereenvoudigingsplan, gepubliceerd in december 2014*]

Europese Rekenkamer

- De EU-jongerengarantie: eerste stappen genomen, maar uitvoeringsrisico's in het verschiet, gepubliceerd in maart 2015 (Speciaal verslag nr. 3/2015)
- Steun van de Commissie voor jongerenactieteams: heroriëntatie van ESF-middelen verwezenlijkt, maar onvoldoende aandacht voor resultaten, gepubliceerd in december 2015 (Speciaal verslag nr. 17/2015)
- Jeugdwerkloosheid – heeft het EU-beleid een verschil gemaakt? Een evaluatie van de jongerengarantie en het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief, gepubliceerd in april 2017 (Speciaal verslag nr. 5/2017)

Hoe neemt u contact op met de EU?

Kom langs

Er zijn honderden Europe Direct-informatiecentra overal in de Europese Unie. U vindt het adres van het dichtstbijzijnde informatiecentrum op: https://europa.eu/european-union/contact_nl

Bel of mail

Europe Direct is een dienst die uw vragen over de Europese Unie beantwoordt. U kunt met deze dienst contact opnemen door:

- te bellen naar het gratis nummer: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bepaalde telecomaandieners kunnen wel kosten in rekening brengen),
- te bellen naar het gewone nummer: +32 22999696, of
- een email te sturen via: https://europa.eu/european-union/contact_nl

Waar vindt u informatie over de EU?

Online

Informatie over de Europese Unie in alle officiële talen van de EU is beschikbaar op de Europa-website op: https://europa.eu/european-union/index_nl

EU-publicaties

U kunt publicaties van de EU downloaden of bestellen op: <https://publications.europa.eu/nl/publications> (sommige zijn gratis, andere niet). Als u meerdere exemplaren van gratis publicaties wenst, neem dan contact op met Europe Direct of uw plaatselijke informatiecentrum (zie https://europa.eu/european-union/contact_nl).

EU-wetgeving en aanverwante documenten

Toegang tot juridische informatie van de EU, waaronder alle EU-wetgeving sinds 1952 in alle officiële talen, krijgt u op EURLex op: <http://eur-lex.europa.eu>

Open data van de EU

Het opendataportaal van de EU (<http://data.europa.eu/euodp/nl>) biedt toegang tot datasets uit de EU. Deze gegevens kunnen gratis worden gedownload en hergebruikt, zowel voor commerciële als voor niet-commerciële doeleinden.

